

Förslag till ny
renhållningsordning för
Halmstads kommun 2019

Yttrandesammanställning
efter samrådet
februari-mars 2018

Sammanställning yttranden över förslag till avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering

För att få in viktiga synpunkter på förslaget till ny renhållningsordning för Halmstads kommun 2019 har förslaget varit på remiss till kommunala verksamheter, andra myndigheter, allmänhet och andra aktörer på samråd under februari och mars 2018. Förslaget var då utställt på Rådhuset. Det fanns även på kommunens webbplats. Information om webbplats och informationsmöte framgick av annons i Hallandsposten den 3 och 24 februari. Informationsmöte öppet för alla hölls på Rådhuset den 28 februari. Utöver deltagare från arbetsgruppen och styrgruppen deltog ytterligare sex personer.

Tjugofyra yttranden kom in under samrådet, femton från kommunala nämnder och bolag, tre från grannkommuner samt Varbergs och Falkenbergs kommuners gemensamma vatten och avfallsbolag, VIVAB, Högskolan i Halmstad, Fastighetsägarna i Halmstad och Halmstads naturskyddsförening. Två privatpersoner har också lämnat synpunkter på förslaget.

Dokumentet har också skickats på internremiss till avdelningar på kommunledningsförvaltningen. Avdelningen för ekonomi och styrning, planavdelningen och strategi och utredningsavdelningen har kommenterat.

Utdrag från yttrandena är här sammanställda och kommer att bemötas under respektive avsnitt. Synpunkterna från yttrandena ska nu bearbetas och en ny version ställs ut för granskning under juni-september 2018.

DEL 1 AVFALLSPLAN

GENERELLA SYNPUNKTER

Räddningsnämnden

Förslaget är enligt vår åsikt bra och väl genomarbetat. Vi ser inte att det finns några frågeställningar eller tillägg som räddningstjänsten kan göra utifrån vår specialkunskap.

Förslaget innebär inga större förändringar för vår verksamhet, mer än att vi kanske kan bli bättre på sopsortering.

Vår bedömning gällande genomförande och ekonomi för vår förvaltning är: Låga kostnader eller besparingar, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser

Då räddningsnämnden inte hunnit ha något möte inom remisstiden har förslaget inte kunnat lyftas i nämnden. Däremot har presidiet haft möte och de står bakom yttrandet.

Miljönämnden, *protokollsutdrag*

Miljönämnden är tydligt utpekad som åtgärdsansvarig för två åtgärder för att nå uppsatta mål:

Åtgärd 3.5 Vid tillsyn särskilt beakta förvaring och hantering av farligt avfall i lantbruksverksamhet.
(*Se hela kommentaren vid mål 3.1 åtgärd 5*)

Åtgärd 7.3 Juridiskt ansvariga för nedlagda deponier är informerade om miljö kvalitetsmålet om nedlagda deponier.

(*Se hela kommentaren vid mål 7.1 åtgärd 3*)

I övrigt bedöms förslaget till ny renhållningsordning inte medföra att miljöförvaltningen behöver mer resurser.

Miljöförvaltningen kan genom tillsyn av avfallshanteringen även i övrigt bidra till att målen uppnås. Beslut om hur detta ska prioriteras bör tas av miljönämnden i miljöförvaltningens verksamhetsplan.

Kulturnämnden

Kulturnämnden konstaterar att åtgärderna i renhållningsordningen framför allt berör andra kommunala nämnder och bolag, så som kommunstyrelsen, HEM, servicenämnden och teknik- och fritidsnämnden. Dessa nämnder och bolag är också direkt föreslagna som ansvariga för åtgärderna. Utöver detta finns ett antal åtgärder som omfattar samtliga nämnder och bolag. Kulturnämndens yttrande fokuserar därför på dessa åtgärder.

I kulturnämndens verksamhetsplan 2018-2020 finns målet "I Halmstad ska det vara lätt att vara miljövänlig". Detta mål ska bland annat uppfyllas genom informationsinsatser till kommuninvånarna, främst genom Konsument Halmstads verksamheter.

Socialnämnden

Socialnämnden har inget erinra mot förslaget till ny avfallsplan samt föreskrifter för avfallshantering i Halmstads kommun.

Utdrag från bifogat underlag: Socialnämnden ser positivt på att inom ramen för sitt ansvarsområde medverka till att uppfylla avfallsplanens målsättningar. Det finns ett stort engagemang för frågan ute i verksamheterna där tex vissa brukare upplever källsortering som en stimulerande uppgift. Detta utgör en bra grund för vidare utveckling.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings – och arbetsmarknadsnämnden gör en översiktlig bedömning, utifrån verksamheternas nuvarande utformning och avfallshantering, att förslagen till ny renhållningsordning för Halmstads kommun innebär låga eller i enstaka fall måttliga kostnader för verksamheterna i nämndens ansvarsområde.

Vidare menar Utbildnings – och arbetsmarknadsnämnden att Fastighetskontoret, i egenskap av uthyrare av nämndens verksamhetslokaler, gör den mest samlade och bästa bedömningen av eventuella åtgärder och därmed tillkommande kostnader som förslaget skulle innebära för nämnden.

Nämnden för Laholmsbuktens Vatten och Avlopp*Avgränsningar*

Remissvar från Laholmsbuktens VA avgränsas till förslag och synpunkter på mål och åtgärder som ger resultat och bidrar till att förebygga avfall samt minska mängden farligt avfall. Därmed omfattas inte bilagorna till avfallsplanen i remissvaret.

Övergripande kommentarer över avfallsplanen

Avfallsplanen förbättrar förutsättningarna för samverkan och därmed att med gemensam kraft vidta åtgärder för att bland annat förebygga uppkomst av avfall och minska farligt avfall i kretsloppet. Styrmedel information, upphandling, taxa samt tillsyn nämns återkommande i samband med varje prioriterat område. För att få en tydligare styrning anser Laholmsbuktens VA att dessa ska nämnas övergripande innan de prioriterade områdena istället. Laholmsbuktens VA anser att det är viktigt att effekten och efterlevnaden av de styrmedel som nämns följs upp i samband med uppföljning av mål och åtgärder.

Minska inslaget av farligt avfall i kretsloppet

Laholmsbuktens VA tycker att det är bra att särskild tyngd läggs på betydelsen av korrekt hantering av kemikalier dels för att minska andelen av dessa som når spillvattnet samt för att minska användningen överlag i samhället. Därför bör denna åtgärd flyttas till det prioriterat område 3 "Minska inslaget av farligt avfall i kretsloppet".

Öka återföring av näringsämnen från organiskt avfall

Slamspridning är inte nödvändigtvis en långsiktig hållbar lösning för återföring av näringsämnen från avloppsvatten. För att säkerställa att metoden av slambehandling framöver inte begränsas bör därför mål och förslag med anknytning till slamkvalité tas bort. Ett strukturerat arbete med detta pågår sedan flera år inom Laholmsbuktens VAs verksamhet.

Kommentarer i mall

Styrmedel information, upphandling, taxa samt tillsyn nämns återkommande i samband med de sju prioriterade områden. För att få en tydligare styrning och tyngd i dessa anser vi att de därför istället

nämns övergripande före de prioriterade områdena. I vissa fall blir det då också möjligen överflödigt att nämna dessa som separata åtgärder.

Vi anser att det är viktigt att effekten och efterlevnaden av styrmedel följs upp i samband med uppföljning av mål och åtgärder.

Med avfallsplanen förbättras förutsättningarna för samverkan och därmed att med gemensam kraft vidta åtgärder för att t.ex. förebygga uppkomst av avfall och minska farligt avfall i kretsloppet.

Det är bra att en miljöbedömning är gjord. Denna fungerar som en bra grund med kompletterande information och är utmärkt att använda under samrådsprocessen. Dock föreslås det att den utgår i antaget dokument, dels för att bidra till ett mer lättillgängligt och mindre omfattande dokument dels att det inte ett krav att en miljöbedömning ska finnas med i en avfallsplan.

Halmstads Energi och Miljö AB

Ansvar för avfallshanteringen är uppdelat på olika aktörer. Kommunen har möjlighet att ta med både det avfall som tillhör det kommunala avfallsmonopolet och annat avfall i planen. För att snabbt kunna göra en bedömning av vad man kan förvänta sig för uppgifter i avfallsplanen hade det varit bra med en tydligare avgränsning av vilka delar som ingår i avfallsplanen och varför.

För att kunna lyckas i det fortsatta arbetet med utvecklingen av avfallsfrågorna är det viktigt att innehållet i avfallsplanen är lätt att ta till sig. Därför föreslås att det tas fram en populärversion av avfallsplanen.

För att underlätta läsningen och öka förståelsen av avfallsplanen bör det införas en förklaring med definitioner av de olika begrepp som används. Även strukturen bör ses över för att göra den så tydlig som möjligt inför utställningen av planen.

Halmstads Fastighets AB

Vi har tagit del av förslaget och gått igenom med utgångspunkt från vår verksamhet utan att hitta några delar som vi anser bör förändras på något sätt.

Halmstads stadsnät

Har gått igenom materialet och finner det väl genomarbetat och har inget att tillägga. Halmstads Stadsnät AB kommer att följa de uppsatta målen i avfallsplanen, företagets påverkan är dock ytterst marginell. De åtgärder som företaget kan bidra med är redan tagna. Däremot kan vi bidra med en ökad digitalisering som kan minska pappersanvändningen inom kommunen och på så sätt bidra till en miljövänligare kommun.

Kommunledningsförvaltningen Ekonomi och styrning

- 14 mål kopplat med 36 åtgärder med mer omfattande än kommunens planeringsdirektiv med budget. KF tar enbart mål i planeringsdirektiv med budget, förslaget är att ändra till inriktningar.
- Ändringar framgår inte, dvs inga rödmarkering på nya förslag/ändringar

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Halmstad anser att det är av största vikt med en kraftfull satsning på avfallsminimering och återanvändning så att Halmstad kommun verkar för att arbetsplatser, invånare och besökare i kommunen förses med de förutsättningar som behövs för att kommunen ska uppnå de mål som ställs. Med tanke på att kommunen ligger långt efter i arbetet jämfört med många andra kommuner i Sverige måste målen ställas betydligt högre än vad som anges i avfallsplanen. Planen bör också tydliggöra, på ett systematiskt sätt, hur olika mål och aktiviteter sammantaget bidrar till en minskad miljöpåverkan, slutna kretslopp och invånare med handlingskompetens. Målen för att minska uppkomst av avfall är därmed för lågt satta (avsnitt 1, mål I.I.). Det behövs betydligt kraftfullare åtgärder för att minska uppkomst av avfall. Halmstad kommun bör också sträva efter att upprätta en kommunikationsplan (för dialog och medverkan) istället för att upprätta en informationsplan (envägs-kommunikation). Utöver detta finns det några fler detaljkommentarer kring enstaka mål. Dessa återges under respektive målområde.

På sidan 14 anges att kommunen planerar att under kort tid betydligt öka insamlingen av matavfall. Det är ett ambitiöst och viktigt mål men det finns ingen tydlig plan angiven för hur det ska uppnås. Det vore också bra om man i planen kan få med de unga medborgarna. I Agenda 2030 får de stort utrymme. Där talar man om att det ska utbildas och att de ska delta.

Kommunens hållbarhetsarbete bör därför i större uträkning rikta sig till de unga medborgarna för att engagera dem. De kan göras genom att skola och föreningar får en tydlig roll i arbetet med att förebygga uppkomsten av avfall. Skolan bör finnas med som en förändringsagent och en förebild. Unga medborgare behöver också få exempel på att politik och demokratiska processer är meningsfullt. Avfallsplanen är ett föredömligt exempel på politiskt arbete. Förslagsvis bör därför kommunen:

Producera ett pedagogiskt material som visar hur de demokratiska processerna går till för att förbättrar vår gemensamma miljö

Engagera kommunala skolor som förändringsagenter för att förebygga uppkomst av avfall
Ge lärare metoder för att arbeta med att utveckla elevers demokratiska handlingskompetens och förståelse för hur man kan engagera sig i politisk förändring på lokal nivå

Hylte kommun

Hylte kommun har tagit del av förslaget till avfallsplan för Halmstads kommun. Vi ser flera samverkansmöjligheter mellan kommunerna i Halland i framtiden utifrån förslaget.

Falkenbergs kommun

Falkenbergs kommun anser att avfallsplanen är genomarbetad och tydligt disponerad. Det finns en tydlig koppling mellan uppsatta mål och de åtgärder som föreslås. För respektive målområde redovisas vilka styrmedel som bedömts vara de viktigaste för att nå målen. Typen av åtgärder under målområdet präglas av dessa styrmedel, vilket bidrar till tydligheten. Likaså att det i tabellen med åtgärder går att urskilja vilka som ska genomföras i kommunal verksamhet.

Falkenbergs kommun anser att ytterligare tydlighet skulle kunna skapas genom att visa vilka Agenda 2030-mål respektive miljö kvalitetsmål som kopplar till de olika målområdena. Uddevalla kommun har en avfallsplan som skulle kunna utgöra bra exempel.

Utmaningarna inom avfalls- och resurshushållningsområdet är gemensamma för de halländska kommunerna och åtgärderna som presenteras liknar dem som finns framtagna i det pågående arbetet med avfallsplan för Falkenbergs och Varbergs kommuner. Inom flera områden skulle arbetet kunna göras i samverkan, till exempel kommunikationskampanjer gentemot hushåll, samverkan kring att nå målgruppen barn och unga, samt skräpmätningar och kampanjer för minskad nedskräpning.

Varbergs kommun

Varbergs kommun har givits möjlighet att yttra sig över " Förslag till ny renhållningsordning för Halmstad kommun 2019" och kommunstyrelsen har med intresse tagit del av Halmstads remissförslag. Avfallsplanering är en fråga som är högst aktuell även i Varbergs kommun, då arbete med en ny avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering pågår.

Nedan lämnas kommentarer av översiktlig karaktär på förslaget till en ny renhållningsordning för Halmstad kommun:

- Förslaget är strukturerat och upplevs väl genomarbetat. Det finns tydliga kopplingar mellan mål och åtgärder i avfallsplanen.
- Det är i förslaget möjligt att tydliggöra hur mål och åtgärder i avfallsplanen kommer att bidra till uppfyllandet av lokal, nationell och global målsättning. Ett exempel att dra inspiration från är Uddevalla kommuns avfallsplan. Även om utmaningarna med hållbar utveckling till stor del är globala, är lösningarna företrädesvis lokala. En fördel med tydlighet kring hur olika nivåer av målsättning hänger samman är att det i framtiden blir enkelt att kartlägga, följa upp och kommunicera - både internt och externt - hur kommunens olika verksamheter bidrar till en hållbar utveckling.

- Många av utmaningarna inom avfallsområdet och människans möjlighet att hållbart nyttja jordens resurser är gemensamma för Hallands kommuner, vilket betyder att flera av åtgärderna i Halmstads avfallsplan ligger i linje med det arbete som planeras i Varbergs- och Falkenbergs kommuner under de närmsta åren. Ett utvecklat samarbete, framförallt vad gäller informativa styrmedel, kan generera större effekt samtidigt som kommunernas kunskap och resurser kan samutnyttjas. Exempel på sådana områden är kommunikationskampanjer gentemot hushåll, kunskapsinsatser riktade mot barn och unga i frågor som rör avfall och hållbar resurshantering, samt i kampanjer för minskad nedskräpning.

Ytterligare ett område är genomförandet av skräpmätningar. En gemensam metod gör det även möjligt att mäta och jämföra utvecklingen på olika platser i Halland, vilket i framtiden kan ge en indikation på vilken typ av åtgärder som givit goda resultat.

Protokollsutdrag

Avfallsplanering är en fråga som är högst aktuell även i Varbergs kommun, då arbete med en ny avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering pågår. Många utmaningar inom området är gemensamma för alla Hallands kommuner och inom flera områden skulle arbetet kunna göras i samverkan, framförallt vad gäller åtgärder med fokus på att öka kunskapen och sprida information, så som kampanjer och kunskapsinsatser riktade mot barn och unga.

VIVAB

I Varberg och Falkenberg pågår också arbete med revidering av kommunernas avfallsplaner och avfallsföreskrifter. Därför är det extra intressant att se likheterna i de föreslagna dokumenten. Det är samma problem och utmaningar som kommunerna ställs inför och det bör finnas möjligheter till samarbete och erfarenhetsutbyte i arbetet med att genomföra och följa upp de föreslagna åtgärdsförslagen i respektive kommuns plan.

Avfallsföreskrifterna följer Avfalls Sveriges mall och har stora likheter med de föreslagna föreskrifterna för Falkenbergs och Varbergs kommun. VIVAB ser en fördel med att föreskrifterna harmoniseras mellan kommunerna.

Fastighetsägarna GRF

Fastighetsägarnas medlemmar i Halmstads kommun äger och förvaltar tillsammans över 500 flerbostadshus.

Fastighetsägarna Halmstad vill framföra följande;

Allmänt

Det är naturligtvis av stor vikt att verka för en långsiktigt hållbar avfallshantering och goda miljömål i Halmstad.

Det positiva och ambitiösa arbetet för att uppnå målen får dock inte ske på bekostnad av höjda taxor och avgifter samt krångligare hantering och regler. Fastighetsägarna Halmstad verkar tillsammans med Halmstads Fastighets AB och Hyresgästföreningen Region Norra Skåne för att utveckla och förbättra hyressättningen i Halmstad genom att ta fram en helt ny partsgemensam modell där avsevärt större vikt fästs vid läge, standard och förvaltningskvalité.

Taxor och avgifter för uppvärmning, el, vatten och renhållning utgör idag en alltför stor och ständigt ökande del av hushållens kostnader för boendet. Om exempelvis renhållningstaxan (särskilt mot bakgrund av rådande monopolsituation) inte hålls nere riskerar vi sålunda att kullkasta förutsättningarna för att skapa utrymme för en prissättning av hyresrätter som speglar de boendes värderingar och skapar utrymme för nyproduktion av hyresrätter, utveckling av det befintliga beståndet och en sund konkurrens på bostadsmarknaden.

Halmstads naturskyddsförening

En välskrivna och tydliga avfallsplan med tydliga mål och åtgärder för att nå målen. Målen är dock högt ställda och det känns högst osäkert om åtgärderna är tillräckliga för att ändra beteendet hos kommunens invånare. Om man verkligen vill öka materialåtervinningen måste det nog till en ny nationell lagstiftning som förbjuder förbränning av osorterat avfall. Om sedan utsortering ska ske redan där avfallet uppstår (vilket naturligtvis är bäst) eller vid särskilda anläggningar för avfallssortering kan vara upp till varje enskild kommun att avgöra.

SYNPUNKTER PÅ DELAR I DOKUMENTET

Sammanfattning

	Synpunkt
HEM AB	I sammanfattningen beskrivs bakgrunden till renhållningsordningen och hur förslaget har tagits fram. I den slutliga versionen bör tyngdpunkten i sammanfattningen istället vara på målen i planen.

Svar

Texten redigeras och kompletteras.

1. INLEDNING

	Synpunkt
HEM AB	En tydligare beskrivning av vad som är skillnaderna mellan den gamla och den nya avfallsplanen föreslås läggas till i inledningen. Gärna med kopplingar till vad vi i stora drag uppnått igenom den föregående planen och vad vi nu går vidare med.

Svar

Texten redigeras och hänvisning görs till kapitel 6 Uppföljning av avfallsplan 2013 och bilaga 2 Uppföljning av mål och åtgärder.

1.3 Lagkrav

	Synpunkt
HEM AB	<u>Första stycket</u> Hänvisningen till paragrafen bör ändras. I 15 kapitlet, 41 § i Miljöbalken anges att varje kommun ska ha en renhållningsordning bestående av avfallsplan och föreskrifter. , 11§ beskriver avfallsinnehavarens ansvar.

Svar

Texten redigeras(skrivfel).

2. MÅL OCH ÅTGÄRDER/ BILAGA 1 MILJÖBEDÖMNING

Här behandlas även kommentarer på bilaga 1 Miljöbedömning.

	Synpunkt
HEM AB	<u>Sista stycket</u> Här vore det även lämpligt att även nämna EU:s cirkulära ekonomi och hur den har beaktats.

Svar

Ett avsnitt om cirkulär ekonomi läggs till i kapitel 4. "4.2 Cirkulära ekonomier"

2.1 Lokala mål och åtgärder

	Synpunkt
HEM AB	Det är viktigt att alla mål och åtgärder är tydliga så att de blir en bra grund att stå på för alla som ska arbeta utifrån planen de kommande åren. För att säkerställa detta är det viktigt att se över formuleringarna en extra gång, vissa förbättringar kan säkert göras. Kopplingarna mellan målområde, mål och åtgärder behöver framgå bättre. Huvudsyften Första punkten - Utveckla vad en "bra" avfallshantering är. Är det en resurseffektiv avfallshantering som eftersträvas? Tredje punkten - Eftersom återanvändning ska prioriteras före återvinning vore det bra att även lyfta fram detta i den tredje punkten.

Svar

Texten redigeras och förtydligas. Nytt förslag på formulering av avfallsplanens syfte;

"Ge kommuninvånarna och verksamheterna i kommunen förutsättningar för en avfallshantering som:

- *uppfyller aktuell lagstiftning och nationella mål för avfallshantering i linje med EU:s avfallshierarki.*
- *bidrar till att minska avfallsets mängd och farlighet.*
- *styr mot återbruk och ökad återvinning så att vi rör oss uppåt i avfallstrappan."*

Tidigare avsnitt 2.2 Styrmedel flyttas hit som ett underavsnitt 2.1.1 för att underlätta läsningen under respektive målområde.

Kostnader och resurser för genomförande redovisas också här under ett nytt avsnitt 2.2.1

Område 1. Förebygga uppkomsten av avfall**Generella synpunkter på målområdet**

	Synpunkt	Insats/kostnad
Miljönämnden	Schaktmassor från kommunens egna projekt borde i högre grad kunna användas för anläggningsändamål i andra kommunala projekt, och därmed undgå att bli avfall. För att uppnå det bör någon förvaltning eller bolag tilldelas ansvar för att ta fram en strategi och eventuellt etablera en lämplig lagringsplats för sådana massor.	

Svar

Förleder inget tillägg i avfallsplanen. Det pågår redan ett arbete med en masshanteringsplan som bland annat innebär en uppdatering av en markmoduleringsplan för kommunala projekt.

Mål**1.1 Till år 2025 ska minst 75 procent av hushållsavfallet i soppsåsen vara brännbart restavfall.**

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Byggnadskontoret arbetar sedan ett antal år med digitaliserad handläggning och digital arkivering. Detta minskar antalet utskrifter kuvert etc och minskar användning av toner till skrivare. Kontakt med sökanden tas via e-post och även expediering sker för det mesta digitalt. Utskick till grannar för yttrande är en punkt som vi fortfarande inte kan hantera helt digitalt. Dock arbetar vi med att inte längre skicka ut alla handlingar till grannar utan dessa kan istället granskas via inloggningsmöjlighet på hemsidan. Besparingar i tid och material övergår kostnaden för investering i tekniska hjälpmedel.	
Hemvårdsnämnden	Eftersom kommunala inköp i stort sker inom ramen för centrala upphandlingar, bör dessa frågor hanteras redan i upphandlingskedet. <ul style="list-style-type: none"> – Erforderlig utbildning av inköpare och upphandlingsenhetens personal. Samarbete med miljöansvariga i kommande upphandlingar. 	

	– Pilotprojekt inom kommunens olika verksamheter, en skola, ett äldreboende etc. för att sätta fokus på att förebygga avfall.	
HEM AB	Målet berör bara en liten del av målområdet.	
Naturskyddsföreningen	Det är svårt att se hur man på ett märkbart sätt, utan lagändringar, ska kunna förebygga uppkomsten av avfall i dagens konsumtionssamhälle. Informationskampanjer är sannolikt inte tillräckligt för att märkbart minska avfallsmängden. När det gäller matavfall borde det ske en lagändring som förbjuder livsmedelsaffärer att slänga dugliga livsmedel.	

Svar Målet behålls oförändrat. Det är inriktat på det som kommunen har bäst möjlighet att påverka genom åtgärderna som beskrivs.

Åtgärd

1. Informationsinsatser utifrån en informationsplan ska genomföras årligen.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Olika informationsinsatser återkommer som åtgärder på flera ställen i planen. En övergripande kommunikationsplan som avser hela planperioden föreslås tas fram och beslutas parallellt med renhållningsordningen. Innan framtagandet av en sådan börjar behöver det göras tydliga avgränsningar om vad som ska vara med. I planen kan också en ansvarsfördelning för olika typer av kommunikationsinsatser göras.	Måttlig kostnad

Svar

Förslaget omformuleras.

Information och dialog är viktiga styrmedel för att få en ökad förståelse och delaktighet i det avfallsförebyggande arbetet. Information återkommer som förslag på åtgärd för flera målområden. Det finns behov av en övergripande kommunikationsplan som skulle tagits fram redan under nuvarande planperiod. Arbetet med den initieras under 2018 i samverkan med HEM.

Nytt förslag: "Information och dialog om avfall ska genomföras enligt en övergripande kommunikationsplan för avfallsplanen."

Ansvarig: Kommunstyrelsen i samverkan med HEM.

2. Besök på Växtväcket erbjuds alla 5-klassare i kommunen.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Barn- och ungdomsnämnden	Förslag till åtgärd för målgruppen går hand i hand med centralt innehåll i biologi för årskurs 4-6. Barn- och ungdomsförvaltningen ser mycket positivt till besöket men för att alla elever i årskurs 5 skall ha lika möjlighet att nå målen i läroplanen bör alla erbjudas ett besök på Växthuset. Skolor som har längre avstånd till Växtverket kan behöva avstå om inte kompensation sker för ökade kostnader på grund av transporter ex kollektivtrafik eller inhyrda bussar. Kostnaden kan inte tas inom barn- och ungdomsförvaltningens ram men bedöms som måttlig. På längre sikt bör initiativet bidra till en högre måluppfyllelse i avfallsplanen och på så sätt minska kostnader för Halmstads kommun.	Måttliga kostnader

HEM AB		Låg – finns redan med i HEM:s budget
--------	--	--------------------------------------

Svar

Åtgärden behålls oförändrad.

Transportkostnad, i första hand är det en resa med kollektivtrafik, för besök på Växtväcket för 5-klassare i kommunen finansieras av HEM och är redan inkluderad i HEMs budget. I. Skolorna kan kontakta HEM inför besöket genom vaxtvarket@hem.se eller 035-190 190.

3. Utveckla samverkan med föreningar och ideella organisationer för återbruk av olika varor.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Här behöver tydliggöras vad som förväntas.	Måttlig kostnad för HEM

Svar

Förslaget tas bort som åtgärd. Den är oprecis och ligger inte i HEMs uppdrag.

Åtgärden ersätts med ett förslag om att bereda möjlighet att lämna produkter till återbruk. Se förslag till nya åtgärder.

4. Informera om var hushållen kan lämna produkter för återbruk.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Denna åtgärd föreslås strykas. Det finns många som tar emot produkter för återbruk och det är inget som HEM kan ta ansvar för att informera om. HEM kan däremot bereda möjligheter för att lämna till återbruk. Se nytt förslag.	

Svar

Förslaget tas bort som åtgärd. Det finns många olika aktörer, både kommersiella och ideella, som hanterar återbruk och flera kanaler som marknadsför det. Kommunkoncernen bör inrikta sig på information om det som kommunen tillhandahåller. Se förslag till nya åtgärder.

Förslag till nya åtgärder

Förslag till ny åtgärd	Ansvarig	Insats/kostnad
Bereda möjligheter att lämna produkter till återbruk	HEM AB	Måttlig kostnad
Utreda hur taxan skulle kunna utformas för att vara styrande i högre grad.	HEM AB	Måttlig kostnad

Svar

HEMs förslag att bereda möjlighet till att styra mot en högre grad av återbruk genom att underlätta för invånarna att lämna fungerande prylar till återbruk istället för att kasseras som avfall är positivt. Det nya förslaget ersätter till viss del åtgärdsförslag 3 och 4 som tas bort. HEM föreslår även att utreda om renhållningstaxan kan bli styrande i högre grad.

- Bereda möjligheter att lämna produkter till återbruk. Ansvarig HEM
- Utreda hur taxan skulle kunna utformas för att i högre grad vara styrande för att minska uppkomsten av avfall. Ansvarig HEM

Åtgärd i kommunal verksamhet

1. Alla förvaltningar och bolag redovisar hur de arbetar med minimering av avfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Kulturnämnden	Hur denna redovisning ska gå till framgår inte i avfallsplanen. Förslagsvis bör redovisningen ske i samband med den ordinarie verksamhetsuppföljningen.	Låga kostnader, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser.
LBVA	Bra att ha åtgärd för detta, eftersom det ibland upplevs ställas högre krav på hushåll än verksamheter när det gäller t.ex. förpackningar och matavfall.	Låga kostnader och måttliga insatser.
Kommunledningsförvaltningen Plan	Små volymer	Låga

Svar

Åtgärden behålls oförändrad.

Enligt den nya vägledningen för kommunala avfallsplaner ska kommunerna ha mål för hur organisationen själv arbetar enligt avfallshierarkin. Kommunledningsförvaltningen har en samordnande roll för organisationen och kommunstyrelsen har därför tilldelats ansvaret. Det finns även åtgärder under andra mål där det föreslås införas pilotprojekt i olika verksamheter som kan behöva samordnas av kommunledningsförvaltningen. Andra kommuner har tagit fram bra exempel på vägledningar.

Ett bra förslag att låta redovisning ske i samband med ordinarie rutiner för uppföljning.

2. Genomföra pilotprojekt på arbetsplatser som inspirerar kommunala verksamheter och bolag till avfallsförebyggande arbete.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Servicenämnden	Servicenämnden är intresserad av att delta i pilotprojektet.	
Kommunledningsförvaltningen Plan	Utbildningstid	Låga

Svar

Åtgärden behålls oförändrad.

Noteras att Servicenämnden är intresserad. Hemvårdsnämnden uttrycker också (under generella synpunkter) intresse för att medverka i pilotprojekt i syfte att förebygga uppkomsten av avfall i tex äldreboende.

3. Erbjud besök på Växtväcket för att öka kunskapen hos kommunens personal

	Synpunkt	Insats/kostnad
Barn- och ungdomsnämnden	Kan ge ökade kostnader för vikarieanförskaftning. Kan bli en prioriteringsfråga på grund av brist på vikarier samt konkurrens av andra aktiviteter för att nå kommunala och nationella mål. Kostnaden kan inte tas inom barn- och ungdomsförvaltningens ram men bedöms som måttlig.	Måttliga kostnader

HEM AB	Kommunstyrelsen bör vara ansvarig för att utbilda sin personal. Om man vill göra detta via Växtverket så kan HEM erbjuda detta. Beroende på omfattning innebär det en måttlig till hög kostnad för kommunen.	Måttlig till hög kostnad för kommunen beroende på omfattning och eventuella anpassningar till målgruppen.
--------	--	---

Svar

Förslaget omformuleras.

Respektive nämnd/bolag är ansvarig för att personalen har den kunskap som krävs för att utföra sitt arbete. HR samordnar ofta kurser och internutbildningar och ansvarig ändras därför till kommunstyrelsen.

Besök på Växtverket kan vara ett exempel på aktivitet för att öka kunskapen hos personalen.

Utställningens pedagogik har tagits fram för målgruppen 5-klassare, men utställningen ger insikter för alla åldrar och kan följas upp med samtal på tex en arbetsplatsträff. I anslutning till utställningen finns en konferenslokal där det är möjligt att anordna mindre arbetsplatsträffar.

Nytt förslag: " Öka kunskapen om att förebygga avfall hos kommunens personal"

Ansvarig: Kommunstyrelsen."

4. Matsvinnet från tallriksskrapet i kommunala restauranger ska fortsätta att minska.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Serviceämnden	Förtydliga med att det gäller kommunala restauranger inom förskola, grundskola och äldreomsorg. Det är ett gemensamt ansvar. Serviceämnden kan inte bära hela ansvaret. Serviceämnden kan ansvara för att statistik förs och att mål följs inom sina egna verksamheter.	

Svar

Förslaget omformuleras enligt förslag.

Nytt förslag;

"Matsvinnet från tallriksskrapet i kommunala restauranger inom förskola, grundskola och äldreomsorg ska fortsätta att minska."

5. Matavfallet i kommunala restauranger och tillagningskök ska fortsätta att minska.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Serviceämnden	Förtydliga med att det gäller kommunala restauranger inom förskola, grundskola och äldreomsorg.	

Svar

Förslaget omformuleras enligt förslag.

Nytt förslag;

" Matavfallet i kommunala restauranger och tillagningskök inom förskola, grundskola och äldreomsorg ska fortsätta att minska."

Styrmedel

	Synpunkt
HEM AB	Synpunkter avseende styrmedel; Utformningen av taxan föreslås ses över för att utreda om den i högre grad än idag kan styr mot att förebygga uppkomsten av avfall. Att använda tillsyn som styrmedel föreslås också tas med som ett alternativ. Detta bör även belysas i miljöbedömningen och i den inledande texten.

Svar

Föreslagna styrmedel kvarstår. Utformning av taxan läggs till som en åtgärd.

Tillsyn bedrivs främst där risk för miljö och/eller hälsa föreligger. Det är i första hand Miljönämnden som prioriterar vilken typ av tillsynsärenden som behöver prioriteras. I nuläget kan detta området inte prioriteras.

Område 2. Öka utsorteringen av hushållsavfallet

Mål

2.1 Till år 2025 ska minst 75 procent av hushållsavfallet i soppsåsen vara brännbart restavfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Hemvårdsnämnden	Många äldre tycker det är omständligt att sortera, bära iväg med olika lådor, påsar etc. och då blir det inte sorterat. Man får heller inte biståndsbeslut för hjälp med att köra till återvinningscentraler – hemtjänsten kan dessutom inte cykla med glas etc. Därför behövs: <ul style="list-style-type: none"> – Omsorgsfull projektering för sophantering när det gäller om- och nybyggnad av såväl lägenheter som övrig byggnation för att förenkla sortering. Likaså krav på fastighetsägare att lösa/förenkla utsortering samt öka tillgängligheten till soprummen med t. ex automatiska dörröppnare. – Nya system som underlättar för äldre, t ex att allt som inte är mat eller hushållsavfall läggs i separat påse som sorteras senare. Kanske ett arbetsmarknadsprojekt eller att man betalar/abonnerar på sådan tjänst. Hemvårdsnämnden vill också peka på att en förväntad ökning av hemsjukvård i ordinära bostäder kan komma att innebära ökad avfallsmängd av förbrukningsmaterial och emballage kopplad till vård.	
Miljönämnden	Så länge FTI organiserar insamlingen av tidningar och förpackningar, som omfattas av producentansvar, bör förutom HEM även Kommunledningsförvaltningen (MEX) medverka till att FTI bereds möjlighet att lokalisera sina återvinningsstationer på ett optimerat sätt med avseende på tillgänglighet för konsumenterna.	

HEM AB	Här vore det bra med förtydligande om varför målet (2.1) och åtgärderna har valts. Jämför med beskrivningen under målområde 1.	
HEM AB	Det kan komma att behövas fler åtgärder än de som föreslås för att uppnå målet, vilket medför högre kostnader. Kommunikationen i enlighet med den kommunikationsplan som föreslås tas fram kommer att bli ett viktigt instrument för att nå målet.	Hög kostnad
Högskolan i Halmstad	Mål 2.1. är konstigt formulerat mål det bör vara viktigt att avfall som kan återvinnas inte går till förbränning.	
Hylte kommun	För att nå målet behövs informationsinsatser ut till invånare, företag och kommunala verksamheter. På detta område skulle hallandskommunerna vinna på att samverka och inspirera varandra till olika aktiviteter. Då alla hallandskommuner är Ekokommuner har vi även en gemensam uppföljning av avfallsmängderna via ekokommunernas miljöbarometer varje år.	
Halmstads naturskyddsförening	<p>Det skulle behövas en ordentlig informationskampanj likt den om matavfall och de nya gröna påsarna. Informationen skulle tydligt beskriva vad som får slängas i sopkärlen och hur det som slängs ska hanteras, t ex om det som slängs först ska läggas i påsar som försluts. Det skulle kanske gå att införa en teknik där varje sopkärl identitetsmärks för att med säkerhet kunna bestämma vilken fastighet sopkärl tillhör. Om det sedan skulle gå att införa en teknik i sopbilarna som något så när identifierar avfallet (någon form av optisk identifiering) skulle man redan här kunna bestämma om ägaren till sopkärl hanterat avfallet på rätt eller fel sätt. Vid upprepade brott mot reglernas efterlevnad skulle en sanktionsavgift kunna drabba kärägaren.</p> <p>Det är svårt att se hur man ska nå målet om 75 procent av hushållsavfallet i sopkärlen ska vara brännbart restavfall redan 2025 när man i dag är långt ifrån denna nivå. Det är helt enkelt svårt att se hur man ska få våra kommuninvånare att ändra sitt beteende.</p> <p>Ett sätt att öka utsorteringsgraden skulle vara att införa fler fraktioner än de gröna påsarna och att dessa fraktioner kan slängas på samma sätt som de gröna påsarna i sopkärlen. Frågan är här om dagens optiska utsorteringsystem är bäst eller om det i stället ska finnas olika fack i sopkärlen, som man t ex har i Lund. Det borde läggas ett större ansvar och ställas högre krav på kärägare att göra rätt när det gäller det slängda avfallet.</p> <p>Det borde ske en lagändring som tvingar livsmedelsbutiker att separera matavfall och förpackningar från varandra.</p>	
Privat 1	Jag tycker att det borde finnas möjlighet att välja ytterligare mindre kärl som privatperson, med lite lägre kostnad. Vi bor i ett hus med 2 personer och vi har ungefär 4 soppåsar på två veckor och ett antal gröna påsar. Det ekar mest tomt i tunnan. Jag tror många skulle bli stimulerade att sortera mer om man som	

	privatperson känner att man kan tjäna på det även om det bara är en symbolisk summa.	
Privat 2	<p>Inför mer differentierade kostnader för Hushållsavfall. Det skall löna sig att ha små sopkärl och tömning mer sällan. De som har större sopkärl har möjlighet att sopsortera mindre, medan de med små sopkärl måste sopsortera mer.</p> <p>Idag är den fasta kostnaden för stor i förhållande till den rörliga och det blir ingen morot för kommuninvånarna att minska sina egna sopor genom sopsortering.</p> <p>För mig är en del med att hushållen skall sopsortera mer ganska enkel. Det krävs morötter. Det måste löna sig för den enskilde att sopsortera. Alla har inte vilja och förmåga att se miljön i det globala perspektivet.</p> <p>Idag är den fasta kostnaden ca 50% av kostnaden för en villa med tömning av ett 170 liters kärl varannan vecka. Mindre kärl och mer sällan går det inte att få tömning. Vad är drivkraften att sopsortera mer? Öka den rörliga delen av kostnaden och därigenom sporras medborgarna att sopsortera.</p> <p>Se också över möjligheterna att väga varje tunna vid tömning och basera kostnaden på detta.</p>	

Svar

Det har kommit många kommentarer på detta området och ibland har flera yttrat sig om samma sak. Svaren samordnas under olika rubriker nedan.

Målområde, mål och inledande text

Målområdet omformuleras till "**Öka utsorteringen av avfallet**" för att in begränsa till avfallet från hushållen.

Mål 2.1 behålls oförändrat. Ett nytt mål läggs till för att även omfatta bygg- och rivningsavfall.

Nytt målförslag **2.2 Utsorteringsgraden för bygg- och rivningsavfall ska öka.**

Den inledande texten kompletteras med förtydligande om bakgrund till mål och åtgärder.

Förpackningsinsamlingen och tillgänglighet

Bra med iakttagelsen som hemvärdsnämnden gör om att avfallsmängder (bla förpackningar) kopplat till vård i hemmet kan förväntas öka. De föreslagna åtgärderna syftar på att utveckla tillgängligheten och underlätta för invånarna.

En promemoria från regeringen om fastighetsnära insamling är på remiss våren 2018. Förslaget kan komma att innebära att krav på fastighetsnära insamling av förpackningar inom några år, och att insamlingsansvaret kan komma att läggas över på kommunerna. Det ger i så fall kommunen nya förutsättningar att underlätta för kommuninvånarna.

Ambitionen med målet är hög satt jämfört med hur nuläget ser ut. Plockanalyser som gjordes under 2017 visar att påsen för det brännbara restavfallet innehåller över 70 procent avfall som ska hanteras på annat sätt (matavfall, tidningar, förpackningar, trädgårdsavfall samt en del inert avfall och små mängder farligt avfall som inte alls hör hemma där).

Kommunikation

Naturskyddsföreningen kommer med bra synpunkter, exempelvis är fortsatt kommunikation kring hur avfallet ska hanteras mycket viktigt. Ett sätt är att samla de kommunikationsinsatser som behövs i en kommunikationsplan. När det gäller förslaget med optisk läsning så är det ett intressant förslag men det är osäkert hur det kan lösas. Däremot kommer HEM att högre utsträckning än tidigare genomföra okulära besiktningar av avfall från olika hämtningsområden för att kunna rikta kommunikationen om sortering och hantering av avfallet på ett bättre sätt.

Kommunikation som åtgärd och styrmedel lyfts av flera både här och i de generella kommentarerna, är troligen kommunens viktigaste styrmedel. Kommunledningsförvaltningen i samverkan med HEM kommer under 2018 att förbereda en strategisk kommunikationsplan enligt åtgärd som påtalas i avfallsplan från 2013.

Avgifter och kärl

Flera kommenterar differentierade avgifter och storlek på kärl för att stimulera till återhållsamhet med avfall.

Det finns redan idag olika storlekar på kärl och det är även möjligt dela kärl med en granne.

En ny åtgärd om att utreda hur taxan kan utformas för att vara mer styrande föreslås för område 1. Förebygga uppkomsten av avfall".

Eftersom Halmstad kommun har valt lösningen med optisk sortering bedöms det inte i dagsläget vara aktuellt att utreda ett flerfackssystem.

Åtgärd

1. Utveckla tillgängligheten till insamlingssystem i kommunen i syfte att öka återvinningsgraden

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Utveckla tillgängligheten till insamlingssystem - här bör HEM som är ansvariga ta hjälp av byggnadskontoret som har kompetens inom GIS. Utifrån en relativt enkel GIS-analys kan ideala platser för placering av återvinningsstationer tas fram med utgångspunkt i nuvarande situation men också med hänsyn tagen till framtida befolkningsprognoser och byggnationer. I denna analys kan logistik, hämtningsintervall och tidsaspekter läggas in för att finna optimala placeringar ur både användare- och verksamhetsperspektiv.	Låga
Fastighetsnämnden	Utöka möjligheten till sortering av avfall genom utbyggnad av inbyggda/instängslade uppställningsplatser på kommunala fastigheter.	Höga
HEM AB	Det är oklart vad som avses här, men om det gäller återvinningsstationer så borde kommunstyrelsen stå som ansvarig för att underlätta för att hitta nya platser för återvinningsstationer. HEM:s bidrag kommer under åtgärd 2.	Bedöms ej eftersom det är oklart vad som avses.

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Ett nytt förslag om fastighetsnära insamling utreds av regeringen. Kommunerna förlås få ett ökat ansvar och HEM har i uppdrag att ta hand om hushållens avfall och får därför en central roll i att finna lösningar för det.

2. Utveckla och erbjuda produkter och tjänster som gör det lätt att göra rätt.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Detta är en bra åtgärd. Kostnaden är beroende av målsättningen.	Hög kostnad

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Är i linje med HEM:s uppdrag och finansieras genom renhållningstaxan.

3. Pilotprojekt för källsortering av vissa fraktioner på offentlig plats. (T.ex. glas, metall, papper)

	Synpunkt	Insats/kostnad
Teknik- och fritidsnämnden	Behov av samarbete med HEM för att utreda vilka fraktioner som är lämpliga och som går att hantera från utställningsplats till återvinning.	Måttliga
HEM AB	Istället för ett pilotprojekt föreslås formuleringen "Utveckla källsorteringen på offentlig plats".	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Som ett första steg kan det vara lämpligt att prova och utvärdera på lämplig plats för att ta lärdom av det innan kommunen tar ställning till i vilken omfattning (platser och vilka fraktioner) det är möjligt att införa en kvalitetssäker insamling av i Halmstad. Möjligheter till samarbete bedöms goda.

4. Ta fram rutiner och goda exempel för att öka utsorteringsgraden av bygg- och anläggningsavfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Ang rutiner för att öka utsorteringsgraden - i samband med rivningslov och anmälan om rivning tas ett förslag till kontrollplan för rivning fram samt görs en miljö- och materialinventering av rivningsmaterialet. För åtgärder som inte kräver rivningslov eller anmälan om rivning kan alltså inte byggnadsnämnden kontrollera avfallet. Detta gäller exempelvis ekonomibyggnader för jord- och skogsbrukets behov samt komplementbyggnader utanför planlagt område, alltså en ganska stor mängd åtgärder.	Låga
HEM AB	Åtgärden hänger inte ihop med målområdet eller målet eftersom det inte gäller hushållsavfall.	

Svar

Åtgärden tas bort men motsvarande formulering behålls som åtgärd i kommunal verksamhet. Målområdet omformuleras och kompletteras med ett mål om bygg- och rivningsavfall. Bygg- och anläggningsavfall utgör förhållandevis stora volymer avfall. Även om det inte är klassat som hushållsavfall så är det ett avfall som uppstår i kommunen. Kommunen bör själv vara en bra föregångare med bra rutiner som även kommuniceras till andra verksamhetsutövare i kommunen.

Åtgärd i kommunal verksamhet

1. Alla kommunala arbetsplatser har utsortering av förpackningar, matavfall och farligt avfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Kulturnämnden		Låga kostnader, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser.

Serviceämnden	Serviceämnden kan inte stå som ansvarig. Varje förvaltning ansvarar för sina egna arbetsplatser inom respektive förvaltning. Eventuellt kan Serviceämnden erbjuda tjänsten. Avseende "farligt avfall" så har Serviceämnden tillstånd från Länsstyrelsen att transportera visst typ av avfall (avfallskoder). Tillståndet för att transportera avfall borde ligga centralt.	
---------------	--	--

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Ansvarig ändras till kommunstyrelsen.

Det är riktigt att varje förvaltning ansvarar för sina egna arbetsplatser. Bra om serviceämnden kan erbjuda tjänsten för omhändertagande av de insamlade förpackningarna i samband med samt bistå med kunskap och förslag till hantering.

2. Ställa krav på återvinningsbara förpackningsmaterial vid upphandling.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Barn- och ungdomsnämnden	Bör ses över och förtydligas så att alla kommunens verksamheter inkluderas, däribland skolan, samt att ansvaret ligger på alla nämnder.	-
KLF Strategi	Ställ krav på återvinningsbara förpackningar i upphandling – ställ krav även för andra förvaltningar (sid 7). I den interna verksamheten – informera var man ska slänga sitt avfall - tydliga rutiner Bör vi här ange kommunstyrelsen och respektive förvaltning som ansvarig?	

Svar

Åtgärden formuleras om till ett styrmedel. Förtydligas också i inledande text.

Alla verksamheter inkluderas, men kommunledningsförvaltningens upphandlingsenhet har ett centralt ansvar i kommunens upphandlingsprocess.

3. Ta fram rutiner för att öka utsorteringsgraden av bygg- och anläggningsavfall från kommunala byggprojekt.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Fastighetsnämnden		Måttliga Kostnaden beror på vald utsorteringsgrad.
KLF, Ekonomi & styrning	Ansvariet bör ligga på HEM och inte Fastighetsnämnden.	
HEM AB	Det saknas mål för de åtgärder som avser bygg- och rivningsavfall. Det är inget hushållsavfall och hör inte hemma under denna rubriken.	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Målområdet omformuleras och kompletteras med ett mål om bygg- och rivningsavfall.

Som kommunens utförare av bygg- och rivning av kommunala fastigheter samt beställare av entreprenörer föreslås att ansvarig nämnd för framtagande av rutiner är fastighetskontoret. Men att det sker i kommunikation med HEM. En del avfall, till exempel asbest, hanteras av andra aktörer på avfallsområdet. I vissa fall är även samhällsbyggnadskontoret beställare av rivning av fastigheter.

Nytt åtgärdsförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Strategi	Bör utbildning även ingå som åtgärd i mål 2?	
HEM AB	"Ta fram en strategi för utveckling av återvinningscentralerna" HEM föreslås vara ansvarig för att ta fram strategin.	Det är en måttlig kostnad att ta fram strategin

Svar

Utbildning läggs till under styrmedel.

Nytt åtgärdsförslag efter samtal med HEM "Utreda utveckling av systemet med optisk sortering för utsortering av fler fraktioner." Ansvarig: HEM, måttlig kostnad."

Styrmedel

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Strategi	Bör utbildning även ingå som åtgärd i mål 2?	
HEM AB	Kommunen styr inte taxan som avser avfall från byggarbetsplatser eller annat avfall från verksamheter som inte är hushållsavfall.	

Svar

Tilllägg, omformulering och borttagning.

Utbildning och information till inköpare läggs till som styrmedel.

Styrmedlet om taxa och avgifter tas bort.

Åtgärden om att "ställa krav på återvinningsbara förpackningsmaterial vid upphandling" formuleras om till ett styrmedel.

Område 3. Minska inslaget av farligt avfall i kretsloppet

Inledande text

	Synpunkt
HEM AB	En uppgift som kan vara intressant att ta med är att utvecklingen i samhället går mot att vi använder fler elektronikprodukter men med ny teknik så blir produkterna mindre vilket medför att vikten minskar.

Svar

Synpunkten läggs till i inledande text.

Övriga synpunkter

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Se ovan digitalisering Finna incitament att bygga med material som är mindre hälsovådliga (ex minska anv av plaster och tryckt virke i byggprocessen). Detta kan inte styras med hjälp av bygglagstiftning och krav i PBL, PBF och BBR. Via markanvisningar?	
LBVA	Det uppströmsarbete som Laholmsbuktens VA gör bör nämnas i den övergripande texten till detta prioriterade område istället för område 4. Oavsett vad slammet används till, så är syftet med uppströmsarbetet att minska oönskade och farliga ämnen redan vid källan och därmed minska inslaget av farligt avfall i kretsloppet. Uppströmsarbetet bidrar nämligen också till en högre kvalitet på det utgående renade avloppsvattnet till recipienterna.	
Halmstads naturskyddsförening	Se kommentar under kapitel 2	

Svar

Byggnationen styrs inte via avtal utan via planbestämmelser i detaljplanen som realiseras vid bygglovsgivningen.

Kommunerna har inte längre lagligt stöd för att avtala om miljöprogram och liknande för att styra den typen av åtgärder i exploateringsavtal eller dylikt utan det är BBRs regler som gäller vid nybyggnation. Markanvisningsavtal är heller inte så starkt styrmedel eftersom det inte finns möjlighet att följa upp eller ge sanktioner om det inte följs. Kommunen har fortfarande möjlighet att själv föregå med gott exempel samt informera och föra en dialog med exploitörer och byggherrar.

Synpunkten om uppströmsarbete med att minska oönskade ämnen i avloppsvattnet läggs till i inledande text.

Mål

3.1 Insamlad mängd farligt avfall från hushållen ska ha ökat jämfört med 2017 års utfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Plan	Mål 3.1 - Inte entydigt formulerat. Kan tolkas som att mer avfall är positivt.	

Svar

Målet behålls oförändrat. Bakgrunden förklaras i inledande text. I förlängningen är målet att uppkomsten av farligt avfall ska minska men i nuläget befaras att stora mängder begagnad elektronik och kemikalier finns på oskyddade platser och behöver samlas in.

3.2 Inget farligt avfall i restavfallet.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	För att använda samma begrepp som på andra ställen i planen föreslås istället formuleringen "Inget farligt avfall i det brännbara restavfallet".	

Svar

Målet omformuleras.

Målet avser egentligen att det inte ska förekomma farligt avfall i sopkärlet, varken i påsar med brännbart restavfall eller i de gröna påsarna för matavfall i den gröna påsen.

Förslag till ny formulering " **Inget farligt avfall i hushållens sopkär!**".

Åtgärd

1. Information om insamlingsställen för elektronik (WEEE direktivet) på återvinningscentraler och hemsida.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Den första delen i åtgärden är ett lagkrav och bör inte vara med som en åtgärd. Om bedömningen är att den ändå ska vara med så behöver sista delen i åtgärden om var informationen ska ske strykas. Det finns olika sätt att informera på och att i detalj beskriva var detta ska ske under de närmaste åren bör inte styras i avfallsplanen.	

Svar

Åtgärden behålls men omformuleras. "Information om insamlingsställen för elektronik (WEEE direktivet) ska vara lättillgänglig."

Åtgärderna är till för att på olika sätt underlätta för hushåll och verksamma i kommunen att göra rätt så vi kan nå målen. Information är en av viktigaste åtgärderna som kommunerna kan förfoga över. Våra grannkommuner har också poängterat att de gärna samverkar kring informationsåtgärder.

2. Plockstudier av hushållsavfallet genomförs årligen.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Detta är ett sätt att följa upp målet på och inte en åtgärd för att uppnå målet. Det är bra att ha med hur uppföljningen ska gå till, men det borde då inte kallas åtgärd.	

Svar

Förslaget tas bort som åtgärd och beskrivs endast i inledande text.

3. Årliga riktade informationskampanjer i bostadsområden.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Om kommunikationen istället styrs via kommunikationsplanen (se tidigare förslag) behöver inte åtgärden vara med här. Om den ska vara med bör "bostadsområden" strykas.	Måttliga kostnader

Svar

Åtgärden omformuleras. Åtgärderna kan också ses som ett stöd till vad som ska vara med i kommunikationsplanen. Nytt förslag "Återkommande informationskampanjer om farligt avfall."

4. Mobil "Farliga baren" för insamling av farligt avfall från hushållen i bostadsområden.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Strategi	Kan man göra en liknande åtgärd för samhällena och tex ha farliga baren tillgänglig någon gång per år.	
HEM AB	Det finns olika sätt att att samla in farligt avfall på och för att möjliggöra andra alternativ föreslås följande formulering istället. "Erbjuda produkter och tjänster som underlättar för hushållen att lämna farligt avfall"	Måttlig till hög beroende på val av lösning

Svar

Åtgärden formuleras om. Nytt förslag "Erbjuda produkter och tjänster som underlättar för hushållen att lämna farligt avfall". Ansvarig: HEM

5. Vid tillsyn särskilt beakta förvaring och hantering av farligt avfall i lantbruksverksamhet.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Miljönämnden, <i>protokollsutdrag</i>	Denna åtgärd bedöms rymmas inom den ordinarie tillsynen av lantbrukssektorn, som finansieras av tillsynstaxan.	Rymms inom ordinarie tillsyn
HEM AB	Åtgärden föreslås gälla för all miljöfarlig verksamhet och inte bara lantbruksverksamhet.	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Konventionella lantbruk är en verksamhet som ofta hanterar kemikalier. Det är också en verksamhet som kommunen idag har tillsynsansvar för. Detta åtgärdsförslag är avgränsat att gälla för just lantbruksverksamhet.

Åtgärd i kommunal verksamhet

1. Alla kommunala arbetsplatser har insamlingsplats för batterier och annat farligt avfall från verksamheten.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Kulturnämnden	Denna åtgärd finns redan inom kulturnämndens verksamheter.	Låga kostnader, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser.
KLF Plan	Små volymer	Låga

Svar

Åtgärden behålls oförändrad.

2. Alla kommunala arbetsplatser ska känna till och följa gällande kemikalierutin.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Kulturnämnden	Befintlig organisation för kemikaliehantering finns redan inom kulturnämndens verksamheter.	Låga kostnader, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser.
KLF Plan	Utbildningstid	Låga
KLF Strategi	Ska en åtgärd vara att ta fram en kemikalieplan? Håller på att tas fram.	
HEM AB	Gäller detta både inköp och hantering av kemikalier?	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Åtgärden stärker behovet av en kemikalieplan som är under framtagande. Rutinen bör hantera all hantering av kemikalier, även inköp.

3. Vid upphandling ställa krav som kartlägger och minimerar behov av hantering av farligt avfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Ekonomi & Styrning	Formulering är oklar gällande åtgärd och styrmedel. Det ställs idag krav på att leverantör ska följa gällande lagar och regler på hantering av farligt avfall.	
KLF Plan	Små volymer	Låga

Svar

Åtgärden formuleras om till ett styrmedel. "Krav vid upphandling och rutiner för inköp som minimerar beställning och hantering av farligt avfall."

Upphandling är ett viktigt styrmedel för att minska mängden farligt avfall i organisationen. Alla verksamheter inkluderas, men kommunledningsförvaltningens upphandlingsenhet har ett centralt ansvar i kommunens upphandlingsprocess.

Nytt åtgärdsförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
LBVA	Nytt förslag: Åtgärd, kommunal verksamhet (Flytt från prioriterat område 4) Fasa ut eller på annat sätt förhindra att utfasningsämnen i använda kemikalier från kommunala verksamheter når spillvattennätet.	

Svar

Åtgärden flyttas från område 4.

Nytt åtgärdsförslag " Fasa ut eller på annat sätt förhindra att utfasningsämnen i använda kemikalier från kommunala verksamheter når spillvattennätet." Ansvarig: LBVA

Område 4. Öka återföringen av näringsämnen från organiskt avfall

Inledande text

	Synpunkt
LBVA	Ta bort text om uppströmsarbete här, se kommentar till prioriterat område 3 Ta bort all text om slam
HEM AB	Ersätt "restavfallet" med "det brännbara restavfallet".

Svar

Den inledande texten arbetas om och vissa delar om önskade ämnen i slam flyttas till inledande text i område 3.

I andra stycket förenklas texten och "restavfallet" tas bort .

Generella synpunkter på målområdet

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden		Låga
Hemvårdsnämnden	Vad hemvårdsnämnden förstår sorteras inte matavfall (gröna påsar) i de hushållssopor som samlas upp i container – vilket sker på många arbetsplatser, äldreboenden etc. – Hitta lösningar som ökar möjligheterna att tillvarata utsortering	
Hylte kommun	Idag sorterar alla hallandskommunerna ut matavfallet från hushållssoporna och skickar det vidare för behandling i andra kommuner utanför länet. Hylte kommun skulle se det som positivt om det gick att göra en slurry för tillverkning av biogas och gödsel lokalt i Halland och därigenom minska transporterna av matavfallet.	
VIVAB	Avfallsplanens mål är tydliga och högt satta, några mål kanske t.o.m. för höga som t.ex. målet att minst 75% av matavfallet från hushållen ska sorteras ut senast 2025.	

Svar

Problemställning med insamling av matavfall från verksamheter förmedlas till HEM som är positiv till att hitta lösningar som ökar möjligheterna att tillvarata matavfall från äldreboenden, arbetsplatser m.fl.

HEM instämmer i att det hade varit positivt att kunna ha hela kedjan avseende tillverkning av biogas i Halland, men det är en öppen marknad och HEM väljer den leverantör som motsvarar behoven bäst.

Målet om utsortering är av matavfall justeras ner i granskningsversionen.

Mål

4.1 Senast 2025 ska minst 75 procent av matavfallet från hushållen utsorteras för att användas för biogasproduktion och näringsåterföring.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Ekonomi & styrning	Hänsyn bör tas till vad som är det nationella kravet 2025. På vilken nivå ligger Halmstads kommun idag och vad kostar det att öka?	
HEM AB	Målet är högt satt. Utsortering av matavfall infördes för snart ett år sedan och ska vi lyckas med målsättningen	Hög kostnad

	kommer vi troligtvis att behöva genomföra fler åtgärder än de som föreslås i avfallsplanen. Detta är något som får utvärderas efterhand. Kostnaderna för att uppnå målet är beroende av vilka åtgärder som kommer att krävas, men bedöms som höga. Vi kommer att behöva bedriva ett uthålligt arbete under många år för att nå fram. Sannolikt är målet för högt satt med tanke på de insatser som skulle krävas för att nå det. Vi har ännu inte nått det nationella målet på 50%, och föreslår därför att målet för 2025 ändras till 60%.	
Högskolan i Halmstad	Det är tveksamt om detta mål är tillräckligt. I HP anges detta idag till 13%. På sidan 14 anges att kommunen planerar att under kort tid betydligt öka insamlingen av matavfall. Det är ett ambitiöst och viktigt mål men det finns ingen tydlig plan angiven för hur det ska uppnås. Det vore också bra om man i planen kan få med de unga medborgarna. I Agenda 2030 får de stort utrymme. Där talar man om att det ska utbildas och att de ska delta.	

Svar

Målet omformuleras. Målet för utsortering av matavfallet bedöms i nuläget svårt att nå till 2025 och procentsatsen justeras till **"Senast 2025 ska minst 60 procent av matavfallet från hushållen utsorteras för att användas för biogasproduktion och näringsåterföring."**

Det är inte bara volymen som är viktig, kvalitén på det insamlade substratet är avgörande för i vilken grad näringen kan återföras till jordbruket. Ett kompletterande mål om kvalitén på det insamlade matavfallet läggs till. Se nya målförslag längre ned.

HEM har genom utställningen på Växtväcket riktade insatser till barn i 5-klass. Informationsmaterial som tas fram är enkelt att förstå för alla åldrar. Samtidigt är det viktigt att vuxna tar ansvar och är goda förebilder för barnen.

4.2 Mottagning av vegetabiliskt och animaliskt livsmedelsavfall från verksamheter i Halmstad ska öka jämfört med 2016 års mottagna mängder.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Formuleringen av målet föreslås ses över. Istället för att mottagningen ska öka skulle det kunna vara utsorteringen eller insamlingen av animaliskt livsmedelsavfall som ska öka.	

Svar

Målet omformuleras till **"Insamling av vegetabiliskt och animaliskt livsmedelsavfall från verksamheter i Halmstad ska öka."**

Det finns flera aktörer som har möjlighet att samla in och omhänderta matavfall så det kan bli svårigheter att få in exakta uppgifter om insamlat livsmedelsavfall. Eftersom livsmedelsavfall (från livsmedelsindustri, butiker, restauranger och storkök) utgör stora volymer är det ändå viktigt för kommunen att ha ett mål som motiverar aktiviteter för att minska mängden, både i den geografiska kommunen och i den kommunala verksamheten. Uppföljning får grundas på det underlag kommunen får tillgång till och som visar sig relevant.

4.3 Hög slamkvalitet på avloppsslam som möjliggör näringsåterföring till jordbruksmark.

	Synpunkt	Insats/kostnad
LBVA	Detta mål måste tas bort. Slamspridning är inte nödvändigtvis en långsiktigt hållbar lösning eftersom att näringsämnen i avloppsvattnet kan återföras på andra sätt som eventuellt är mer aktuella i framtiden. Optimering av näringsåterföring från avloppsvatten sker främst genom att mängden förorenande ämnen minimeras genom uppströmsarbete.	
HEM AB	Formuleringen föreslås ändras till kvalitetssäkrat avloppsslam. Annars behöver "hög slamkvalitet" definieras.	

Svar

För att få en helhet i målområdet behålls ett mål som inkluderar näringsämnen från avlopp, men målet omformuleras.

Målformuleringen ändras till "Återföring näringsämnen från avlopp ska utvecklas."

Nya målförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
Miljönämnden	Mål 4.4 bör vara att fortsatt utreda ett system för att hantera avfall från kretsloppsanpassade enskilda avlopp i kommunen så att näringsämnen i det kan återföras till jordbruket. Uppdraget ges lämpligen till kommunledningsförvaltningen. Miljönämnden kan i dag inte ställa krav på enskilda fastighetsägare att kretsloppsanpassa sina avlopp eftersom kommunen saknar ett system för att hantera detta.	
HEM AB	Här föreslås att vi kompletterar med ett mål avseende renheten på det insamlade matavfallet. Exempelvis att renheten ska vara 99%. Åtgärder för att kunna uppnå detta behöver kopplas till målet.	Åtgärder för att nå detta bedöms vara mätliga.
VIVAB	T.ex. målet att minst 75% av matavfallet från hushållen ska sorteras ut senast 2025. Detta målet bör kompletteras med ett mål om matavfallets kvalitet, dvs. hög renhet. Det är viktigt att kvalitén på insamlat material inte blir dålig, p.g.a. att man vill samla in mycket matavfall.	

Svar

Det är relevant att även formulera ett mål om kvaliteten på innehållet i de gröna påsarna. För att kunna hantera matavfallet så som var planerat krävs en högre kvalitet på innehållet i de gröna påsarna än vad resultaten har visat efter införande.

Nytt målförslag;

4.2 Senast 2025 ska minst 99 procent av innehållet i de gröna påsarna vara utsorterat matavfall.

Ny formulering

Miljönämndens förslag om att utreda system för omhändertagande av kretsloppsanpassade enskilda avlopp formuleras som ett åtgärdsförslag och inkluderas i den nya formuleringen av mål" **4.4**

Återföring av näringsämnen från avlopp ska utvecklas."

Åtgärd

1. Informationsinsatser till hushåll för att öka utsorteringen av matavfall enligt informationsplan.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Informationsinsatser för att öka utsorteringen av matavfallet genomförs även idag, så detta är ingen ny åtgärd. Alla åtgärder som avser kommunikation bör istället samlas i kommunikationsplanen och då räcker det att ange kommunikation som styrmedel.	

Svar

Åtgärden behålls men omformuleras. Informationsinsatser till hushåll för att öka utsorteringen av matavfall enligt kommunikationsplan.

Information är en viktig åtgärd för att nå målet. Åtgärderna följs upp och redovisas om de är genomförda vid uppföljning av avfallsplanen. Styrmedel anger bara vilka verktyg kommunen har tänkt använda och redovisas inte automatiskt vid uppföljningen.

2. Informationsinsatser för att öka utsorteringen av livsmedelsavfall från verksamheter.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Åtgärden avser ett verksamhetsavfall och eftersom detta inte ingår i avfallsmonopolet bör inte HEM stå som ansvarig i avfallsplanen. Detta hindrar inte att HEM arbetar med frågan inom ramen för hela sitt uppdrag.	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad, men ansvarig ändras till kommunstyrelsen. Åtgärden bör ingå i den kommunikationsplan som tas fram av HEM och kommunledningsförvaltningen.

3. Hanteringen av avloppsslam vid västra strandens reningsverk är Revaq-certifierat.

	Synpunkt	Insats/kostnad
LBVA	Ta bort denna åtgärd (Hanteringen av avloppsslam vid västra strandens reningsverk är Revaq-certifierat.) Detta är redan politiskt beslutat av nämnden för LBVA.	
HEM AB	Avser detta allt avloppsslam inklusive enskilda avlopp? Om Revaq-certifiering av avloppsslammet redan är genomförd skulle det kunna nämnas i den inledande texten istället för att föreslås som en åtgärd.	

Svar

Förslaget tas bort som åtgärd och beskrivs istället i den inledande texten.

Åtgärd i kommunal verksamhet

1. Alla kommunala restaurangkök och personalmatsalar har utsortering av matavfall.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Kulturnämnden	Separata kärl för utsortering av matavfall behöver införskaffas.	Låga kostnader, kan rymmas inom ordinarie budget och med ordinarie resurser.
Serviceämnden	Respektive förvaltning får ansvara för sina egna restaurangkök och personalmatsalar. Serviceämnden kan endast ansvara för sina restaurangkök och personalmatsalar	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad, men ansvarig ändras till kommunstyrelsen.

2. Fasa ut eller på annat sätt förhindra att utfasningsämnen i använda kemikalier från kommunala verksamheter når spillvattennätet.

	Synpunkt	Insats/kostnad
LBVA	Denna bör placeras under prioriterat område 3, Minska inslaget av farligt avfall i kretsloppet.	
KLF Plan	Utbildning	Låga

Svar

Åtgärden flyttas till område 3 enligt LBVA:s förslag.

Nytt åtgärdsförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	I den inledande texten identifieras enskilda avlopp som ett område som behöver utvecklas. Det bör då också läggas till en åtgärd för detta. Åtgärder för tillsyn saknas. Det skulle behövas en inventeringsstrategi för de 3500 avloppen och en åtgärdsplan.	

Svar

Miljönämnden kan i dag inte ställa krav på enskilda fastighetsägare att kretsloppsanpassa sina avlopp eftersom kommunen saknar ett system för att hantera detta.

I en utredning "Kretsloppsanpassning av små avlopp i Halmstads kommun – en förstudie, Rapport 2012-0383-A, WRS Uppsala AB" som kommunen lät göra 2012 är ett par av slutsatserna att kommunen behöver skapa möjligheter för ett mer förvaltningsövergripande arbete med kretsloppsanpassning av små avlopp och skapa ett kommunalt system för återföring av näring så det är möjligt att ställa krav på kretsloppsanpassning.

Nytt åtgärdsförslag;

Ta fram en strategi och underlag för ett kommunalt system för hantering av avloppsfraktioner från enskilda avlopp. Ansvarig: Kommunstyrelsen

Område 5. Förbättra förutsättningarna för en resurseffektiv avfallshantering med hänsyn till säkerhet, miljö och arbetsmiljö

Övergripande synpunkter på målområdet

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Plan	Styrmedel: Detaljplan, Förhandsbesked och bygglov saknas mht 5.2 bl.a. Analys och incitament för ett effektivt totalt transportarbete saknas dvs insamlingsställen, öppettider, närhet till åvs och åvc för konsumenter etc. Vad är effektiv och rimlig service? I ingressen konstaterar HEM problem men konkreta mål och åtgärder i ett samhällsperspektiv (inte bara HEMs) saknas. Sopsug, gemensamma behållare, uppsamlingsställen etc. och inte bara större utrymme för stora fordon. Vad är strategin?	
KLF Strategi	Varför där inte var åtgärder - bör det framgå tydligare varför ?	
HEM AB	Här beskrivs bara mål och inga åtgärder, även om vissa av målen snarare är att betrakta som åtgärder. Ytterligare styrmedel är detaljplaner, bygglov och avfallsföreskrifter.	

Svar

Områdets annorlunda karaktär med endast mål inga åtgärder förtydligas i inledande text. Samtliga mål för detta område är mer av en inriktningskaraktär och uppföljningen får göras mer kvalitativt än kvantitativt, som är möjligt för de mer mätbara målen under andra områden.

Samhällsperspektivet belyses mer i inledande text.

Vissa av målen tas bort som mål och anges istället som styrmedel och förklaras i inledande text.

Styrmedel kompletteras med;

- Bygglov, förhandsbesked och detaljplaner
- Interna rutiner för kommunikation om avfallshantering

Mål

5.1 Utveckla kommunens interna rutiner för ökad samverkan och kommunikation för att förbättra avfallshantering.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Plan	Luddigt och oprecist mål.	Låga

Svar

Målet tas bort och uttrycks som flera styrmedel.

- Interna rutiner för kommunikation om avfallshantering
- Lokal och regional samverkan
- Kommunikation, dialog och information

5.2 Särskild hänsyn till avfallshantering vid bygglov, förhandsbesked och detaljplaner.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Särskild hänsyn till avfallshantering vid bygglov och förhandsbesked. Frågan om avfallshantering ska lösas innan en placering utanför redan planlagt område kan bedömas som lämplig och ett positivt förhandsbesked kan ges, detta i enlighet med PBL 2:6. Byggnadskontoret ska vara tydliga med att alltid remittera HEM i avfallsfrågan innan beslut om förhandsbesked fattas.	
KLF Plan	Grundläggande krav i PBL som vi följer. Dock med undantag för begreppet särskild. Olyckligt om detta skall tolkas som att avfallshanteringen prioriteras i Halmstad framför andra grundläggande allmänna hänsynskrav i PBL.	Låga?

Svar

Målet tas bort och uttrycks som styrmedel.

- Bygglov, förhandsbesked och detaljplaner

5.3 Alla hämtningsställen ska uppfylla kravet på god säkerhet, bra arbetsmiljö och miljöhänsyn.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Förtydliga vad som avses med "miljöhänsyn". Är det att skydda människors hälsa och miljö mot skada eller olägenhet?	Åtgärderna som krävs för att uppnå detta kommer att innebära måttligt till höga kostnader.

Svar

Målet behålls oförändrat. Förtydligas i inledande text.

Miljöhänsyn är ett brett begrepp, som förutom utsläpp och buller från transporter även kan innebära i anspråkstagande av mark som leder till förlust av grönstruktur. Här avses även risk för brand och andra tillbud som kan ge upphov till utsläpp av miljöstörande ämnen från avfallet.

5.4 Transporter inom avfallsverksamheten ska ha låga utsläpp av partiklar, låga bullernivåer och drivas med fossilfria drivmedel.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	Ang att det totala transportarbetet behöver minska - se ovan punkt 2.1.1 ang den hjälp en GIS-analys kan vara. "I denna analys kan logistik, hämtningsintervall och tidsaspekter läggas in för att finna optimala placeringar ur både användare- och verksamhetsperspektiv."	
KLF Plan	Ett utökat stadsmiljöperspektiv saknas helt. Dvs undvika stora fordon med manöverbehov mer anpassade för industrimiljöer än bostadsmiljöer.	
HEM AB	I Halmstad kommun finns målsättningen att fordonen ska drivas med förnybara drivmedel och HEM föreslår att detta ska följas när det gäller avfallstransporter.	

	Avfallstransporterna är redan fossilfria och målet kan då strykas. Eventuellt mål avseende partiklar och bullernivåer behöver förtydligas så att det blir tydligt vad som menas med "låga" utsläpp och bullernivåer.	
Högskolan i Halmstad	Här föreslås att det fossilfribränslet specificeras och att det bör vara biogas. HVO som används idag kan tex innehålla palmolja och det är ett olämpligt bränsle eftersom regnskog med höga biologiska värden kan avverkas i förmån för palmodling.	

Svar

Målet behålls oförändrat.

Positivt att byggnadsnämnden kan bistå med GIS-analys för logistikförbättringar och ge bra parametrar för utveckling av staden. Energieffektivitet är också ett sätt att minska bränsleanvändningen.

Samtliga mål för detta område är mer av en inriktningskaraktär, och nivåer för partiklar och buller specificeras inte. Avfallsverksamhet med låga utsläpp och buller kan förutom val av bränsle och typ av fordon innebära logistik, placering av hämtställen, system som sopsug mm

Bränslet specificeras inte då avfallsplanen sträcker sig till 2025. Efterfrågan och utveckling av fossilfria bränslen sker i allt snabbare takt.

Biogas har en lägre grad av fossil inblandning och ger lägre utsläpp av partiklar än HVO. Den kan också produceras lokalt. Det finns också en risk för att en ökad efterfrågan kan öka inblandning av miljömässigt sämre råvaror i produktionen av HVO.

5.5 Halmstads kommun ska dels genom egna anläggningar och dels genom samverkan med andra aktörer skapa förutsättningar för en effektiv och miljöriktig hantering av alla typer av avfallsfraktioner.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Det är otydligt vad det är som ska uppnås och hur vi ska kunna följa upp om vi är på rätt väg. Det bör inte vara två ansvariga för ett mål och Kommunstyrelsen föreslås vara ansvarig för detta.	

Svar

Målet behålls oförändrat, men ansvarig ändras till HEM.

Samtliga mål för detta område är mer av en inriktningskaraktär och uppföljningen får göras mer kvalitativt än kvantitativt, som är möjligt för de mer mätbara målen.

För att vara konsekvent utses bara en ansvarig för målet. Även om kommunstyrelsen juridiskt har det övergripande ansvaret för de kommunala hushållens avfall så finns kunskapen främst hos HEM. En av HEMs strategiska prioriteringar är också att utvecklas genom samarbeten. Därför föreslås HEM som ansvarig för målet.

5.6 Halmstad ska bidra till att öka den regionala samverkan inom hela avfallsområdet.

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Den regionala samverkan är en övergripande målsättning för kommunen och behöver inte särskilt anges här. En av HEM:s strategiska prioriteringar är att utvecklas genom samarbeten.	

Svar

Målet tas bort, men beskrivs i inledande text och uttrycks som styrmedel. Det kan delvis inrymmas under ambitionen i tidigare mål 5.5

Område 6. Minska nedskräpningen i samhället

Mål

6.1 Nedskräpningen i offentlig miljö (gator, parker, torg, badstränder m fl.) ska minska under perioden 2019 - 2025

	Synpunkt	Insats/kostnad
Hylte kommun	Även här finns stora samverkansmöjligheter med gemensamma kampanjer. Håll Sverige Rent har ett koncept kring skräpmätning i offentlig miljö där samordningsvinster skulle kunna göras vid samverkan mellan hallandskommunerna.	
Halmstads naturskyddsförening	Det skulle säkert gå att öka mängden arbetsmarknadspolitiska åtgärder där de som deltar i dessa får städa och plocka skräp i naturen och i offentliga miljöer.	
Privat 1	Vet inte hur det är idag men att undervisa om svensk sopsortering på SFI vore bra. När jag har rest runt i världen blir jag beklämt på hur många människor bara dumpar det man inte vill ha var som helst. Troligvis pga brist på utbildning.	

Svar

Halmstads kommun ser positivt på samverkan. I samverkan med kustvattenrådet har en ansökan om finansieringsstöd för skräpstädning och skräpmätning lämnats in.

Information och kampanjer behövs på bred front för att nå Halmstads 100 000 invånare och därtill många besökare.

Åtgärd

1. Införa skräpmätning för i offentlig miljö (stadsmiljö, park och stränder) senast 2019. Enligt Håll Sverige Rent koncept.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Teknik- och fritidsnämnden	Teknik- och fritidsnämnden vill utöver Håll Sverige Rent konceptet undersöka vilka andra alternativa mätmetoder som finns. Givetvis upprepningsbara.	Måttlig
HEM AB	Det är viktigt att kommunens ambitioner är tydliga inom detta området. Exempelvis ange om avsikten är att bli medlem i gruppen "Kommuner mot nedskräpning , Håll Sverige rent"	

Svar

Åtgärden omformuleras. Texten "Enligt Håll Sverige Rent koncept." tas bort. Bakgrund till åtgärden förtydligas i inledande text. gäller Enligt de nya reviderade föreskrifterna om kommunal avfallsplanering från 1 maj 2017 är det krav på att kommunerna ska sätta upp mål och åtgärder i avfallsplanen för att förebygga och begränsa nedskräpningen. Skräpmätning är en åtgärd som synliggör problemet och blir en del i kommunikationen för minskad nedskräpning. Kustvattenrådet som kommunen medverkar i har tagit initiativ till ett kommungemensamt projekt där man sökt och beviljats medel från naturvårdsverket för strandstädning och för skräpmätning.

2. Öka invånarengagemanget för minskad nedskräpning, bland annat genom kampanjer där effekten av nedskräpning synliggörs.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Teknik- och fritidsnämnden	Åtgärden bör samordnas med andra förvaltningar och kommunala bolag t ex HEM.	Måttlig

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Förutsättningar för samordning bedöms goda. Intresset för samverkan lyfts även i våra grannkommuners yttranden och kustvattenrådet har tagit initiativ till projekt för strandstädning. Stränderna är ett särskilt belastat område med allvarliga konsekvenser för havsmiljön. Finansiellt stöd för strandstädning finns att söka hos Naturvårdsverket. Stränderna kan vara en testmiljö för att även nå förbättringar i stadsmiljön.

3. Ta fram rutiner och goda exempel för att förebygga nedskräpning från byggarbetsplatser.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Ekonomi & styrning	Upphandling används för att ställa avfallsförebyggande krav. Det ställs idag krav på att leverantör till Halmstads kommun ska följa gällande lagar och regler samt producentansvar gällande förpackningar. Bör förtydligas utifrån om det ska vara krav som ska gå utöver nationell lagstiftning. Ansvaret gällande rutiner och goda exempel för att förebygga nedskräpning vid byggarbetsplatser bör ligga Fastighetsnämnden och inte kommunstyrelsen.	

Svar

Åtgärden görs om till en åtgärd i kommunal verksamhet med fastighetsnämnden som ansvarig. Åtgärden avser hanteringen av material vid byggarbetsplatser. Under byggnation är material och dess förpackningar dåligt förankrat och kan med vindens hjälp flyga runt även utanför byggarbetsplatsen. Åtgärden är tänkt att med information och lämpliga rutiner visa hur det kan göras bättre.

Nya åtgärdsförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
HEM AB	Generellt borde här kunna finnas fler åtgärder t ex fler papperskorgar och källsortering på offentliga platser.	
Fastighetsägarna GRF <i>Kommentar gjord till avsnitt 5.3 och 6</i>	Det är också nödvändigt att byta ut många papperskorgar i centrum till exempelvis den variant som implementerades på Storgatan, bland annat eftersom djur kan dra upp skräp från den äldre modellen.	

Svar

Tillgång till papperskorgar är naturligtvis viktigt för att skräpet ska hamna på rätt plats. Trots regelbundna tömningar av papperskorgar

Förslag till ny åtgärd;

”Öka antalet papperskorgar med stor kapacitet i innerstan och andra platser där nedskräpningen är omfattande. Teknik- och fritidsnämnden

Åtgärd i kommunal verksamhet

Nya åtgärdsförslag

	Synpunkt	Insats/kostnad
Barn- och ungdomsnämnden	Fortsätta och utveckla arbetet inom Barn- och ungdomsnämndens verksamheter med till exempel städdagar, värna om sin närmiljö samt nolltolerans mot nedskräpning och skadegörelse.	-

Svar

Tas med som nytt åtgärdsförslag.

Nytt förslag

Fortsätta och utveckla arbetet med barn och unga med till exempel städdagar, värna om närmiljön samt nolltolerans mot nedskräpning och skadegörelse. Ansvarig: Barn- och ungdomsnämnden

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Strategi	Egna byggarbetsplatser? Borde inte kommunen föregå med gott exempel? En åtgärd kan vara att se över rutiner för teknik och fritids uppdrag för upplöckning av skräp.	

Svar

Nytt åtgärdsförslag. Den avser hanteringen av material för att minska nedskräpningen vid byggarbetsplatser för kommunala byggprojekt. Kommunen skapar rutiner och föregår med gott exempel.

Nytt förslag

Ta fram rutiner och goda exempel för att förebygga nedskräpning från kommunala byggprojekt. Ansvarig: Fastighetsnämnden

Område 7. Minska risken för negativ påverkan från nedlagda avfallsdeponier

Mål

7.1 Senast 2025 ska nedlagd deponi i riskklass 1 och minst 15 procent av nedlagda deponier i riskklass 2 ha en åtgärdsplan och vid behov åtgärdats.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Plan	Hör detta mål hemma i avfallsplanen? Varför behandlas i så fall inte pågående deponering? Övriga kommentarer Styrmedel: Kommunen som huvudman/ägare saknas	

Svar

Det finns ett särskilt krav i föreskrifterna för kommunala avfallsplaner om att avfallsplanen ska redovisa nedlagda deponier i kommunen och vilka uppgifter som ska redovisas. Pågående deponier är utformade efter en modernare miljölagstiftning. Äldre deponier reglerades inte på samma sätt och dokumentationen om vad som deponerats är bristfällig. Det finns därför en påtaglig risk för påverkan på omgivningen från äldre nedlagda deponier. Kommunen är huvudman för flertalet, men det finns även gamla privata deponier där verksamhetsutövaren inte alltid är aktiv.

Åtgärd

1. Kommunal nedlagda deponi med riskklass 1 är säkerställd till 2025.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Ekonomi & styrning	Kostnad tagen	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad.

2. Minst tre av de kommunala nedlagda deponierna med riskklass 2 är säkerställda till 2025.

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Ekonomi & styrning	Finns i nuläget inga kostnads kalkyler, kan handla om betydande belopp och behöver beräknas.	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. En fördjupad riskbedömning ska först tas fram så det är möjligt att göra en kostnadsbedömning för eventuella åtgärder. Enligt det nationella miljömålet ska minst 15 procent av alla deponier i riskklass 2 vara åtgärdade till 2025. Åtgärden stämmer med den prioriteringslista samhällsbyggnadskontoret tagit fram.

3. Juridiskt ansvariga för nedlagda deponier är informerade om miljökvalitetsmålet om nedlagda deponier.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Miljönämnden, <i>protokollsutdrag</i>	<p>Åtgärd 7.3 Juridiskt ansvariga för nedlagda deponier är informerade om miljökvalitetsmålet om nedlagda deponier.</p> <p>Åtgärd 7.3 omfattar att göra ansvarsutredning på 5 nedlagda deponier som kommunen inte ansvarar för. Men de har bedömts tillhöra risk-klass 2, inte riskklass 1, och är därför inte högst prioriterade i miljöförvaltningens arbete med förorenade områden. Åtgärden kan troligen inte genomföras 2019 med befintliga resurser.</p> <p>Deponier är bara en kategori av förorenade områden. Enligt Länsstyrelsens inventering och riskklassning av potentiellt förorenade områden finns det ca 140 objekt i Halmstads kommun som bedömts kunna innebära stor eller mycket stor risk. Av dessa är 23 deponier. Generellt sett behöver miljöförvaltningen lägga mer resurser på att driva den typen av tillsynsärenden om det nationella åtgärds-målet, att alla områden med stor och mycket stor risk ska vara åtgärdade till 2050, ska kunna uppnås.</p>	<p>Ökade kostnader</p> <p>Åtgärden kan troligen inte genomföras 2019 med befintliga resurser.</p>

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Information har gått ut till markägare efter genomförd MIFO-inventering 2015, men kan behöva följas upp med tillsyn innan 2025.

Enligt det nationella miljömålet ska minst 15 procent av alla deponier i riskklass 2 vara åtgärdade till 2025.

4. I kommunens översiktsplan ska områden där deponiverksamhet bedrivits vara angivna.

	Synpunkt	Insats/kostnad
Byggnadsnämnden	I kommunens översiktsplan ska områden där deponiverksamhet bedrivits vara angivna. Detta räcker inte. I kommunens ÖP beskrivs en viljeinriktning och strategi över markanvändning. Kommunen ska ta ställning till hur dessa områden ska hanteras i sin ÖP. I alla kartsnitt som redovisar fakta/ egenskaper om mark- och markanvändning ska dessa områden vara väl synliga - oberoende av kommunens viljeinriktning.	

Svar

Åtgärden behålls oförändrad. Problematiken kring nedlagda deponier och föroreningar i mark och vatten är mycket komplex och översiktsplanen anger endast generella riktlinjer om försiktighet i dessa områden. MIFO-inventeringen som länsstyrelsen i Halland gjorde på uppdrag åt kommun slutfördes 2015. Inventeringen med platser och MIFO-data finns inlagt som ett kartsnitt i kommunens GIS verktyg. Översiktsplanen gjordes innan inventeringen, där redovisas all förorenad mark i ett kartsnitt som är tillgängligt tillsammans med övriga kartsnitt. I pappersvarianten av översiktsplanen återfinns förorenad mark under kartan risk- och hänsyn.

Övrigt

	Synpunkt	Insats/kostnad
KLF Plan	Styrmedel: Kommunen som huvudman/ägare saknas	

Svar

Kommunen som huvudman/ägare läggs till som styrmedel.

2.2 Styrmedel

	Synpunkt
HEM AB	Avsnittet om styrmedel bör vara mer inriktat på vilka styrmedel som är viktiga för styrning inom avfallsområdet, t ex avfallsföreskrifterna. Tillsyn som styrmedel behöver lyftas fram generellt i planen.

Svar

Texten i avsnittet utvecklas.

Vi behöver använda de styrmedel som är mest lämpade i det aktuella fallet. I vissa fall är det tillsyn men i många fall är det andra mer förebyggande styrmedel som behövs för att styra beteenden i rätt riktning som till exempel att medvetandegöra med kommunikation och att göra det enklare att göra rätt.

2.3 Uppföljning

	Synpunkt
HEM AB	Hur uppföljningen ska gå till och hur de olika målen ska följas upp behöver bli tydligare, exempelvis skulle detta kunna anges i anslutning till målområdet. Vem som är ansvarig för de olika åtgärderna framgår av planen, men inte vem som ska följa upp målen. Till vem och när den statistik som sammanställs ska rapporteras behöver också göras tydligt. Uppföljningen av mål och åtgärder innebär en kostnad som behöver tas med i beräkningarna.

Svar

Texten i avsnittet utvecklas. Uppföljning av mål och åtgärder sker i samverkan med berörda. Kommunstyrelsen samordnar insamling av uppgifter och ansvarar för redovisning.

3. FRAMTIDA UTVECKLING

3.1 Insamlingssystem och anläggningar

	Synpunkt
Miljönämnden	Siktet sägs bl.a. vara att minimera körsträckan för tunga transporter. Något som kunde bidra till detta är det tillstånd för ny avfallsdeponi vid Kistinge/Stiernarp som kommunen beviljats av Mark- och miljö-domstolen. Ändå nämns inte en ny kommunal deponi i kapitel 3. Tvärtom görs bedömningen att det i dagsläget inte finns behov av några större investeringar i infrastruktur för kommunens avfallshantering. Förorenad jord från de marksaneringar som kommunen inte ombesörjer körs i dag till deponier i Skåne eller Västra Götaland. När Skedaladeponin är sluttäckt kan även förorenad jord från kommunens marksaneringar komma att behöva köras långa sträckor om inte en ny deponi etableras i kommunen. Exploatering av förorenade områden kan antas öka framöver. Flygaskan från HEM:s avfallsförbränning transporteras i dag till Langöya i Oslofjorden. Den deponin uppges i media vara full om ca 4 år. I avfallsplanen bör beskrivas hur detta ska lösas. En ny kommunal deponi skulle väl fylla det behovet?

KLF Plan	Stadsmiljö? Se kap 2 mål 5 Analys och incitament för ett effektivt totalt transportarbete saknas dvs insamlingsställen, öppettider, närhet till åvs och åvc för konsumenter etc. Vad är effektiv och rimlig service? I ingressen konstaterar HEM problem men konkreta mål och åtgärder i ett samhällsperspektiv (inte bara HEMs) saknas. Sopsug, gemensamma behållare, uppsamlingsställen etc. och inte bara större utrymme för stora fordon. Vad är strategin?
HEM AB	Eftersom de tunga fordonen inom avfallshanteringen redan är fossilfria föreslås den första meningen ändras till "Framtidens avfallshantering i Halmstad siktar mot att öka återvinningen och att det ska vara lätt att göra rätt för Halmstads medborgare." Sist i avsnittet föreslås istället texten: "De tunga fordonen inom avfallshanteringen är idag fossilfria och om underentreprenörer anlitas för tunga transporter är det viktigt att ställa krav på att även dessa ska använda fossilfria fordon. "

Svar

Texten i avsnittet kompletteras och formuleras om.

Kommunen har säkerställt ett område för framtida behov av deponiverksamhet. Området ägs av kommunen och är detaljplanelagt för deponi.

HEM svarar att de inte är i behov av en egen deponi för att kunna deponera flygaska när det inte längre kan tas emot på Langöya. De kommer då att göra en ny upphandling om mottagning av flygaskan.

Ett tillägg om kommunen som huvudman/ägare görs till styrmedel.

3.2 Avfallsflödenas utveckling

Grovavfall

	Synpunkt
HEM AB	Här skulle det behövas en beskrivning av vad som räknas som grovavfall.

Svar

Texten kompletteras med en inledande mening "Med grovavfall avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl, d v s det som tas emot på återvinningscentralerna."

Matavfall

	Synpunkt
HEM AB	Förslaget om målet angående utsortering av matavfall står med här i den löpande texten. Detta bör strykas härifrån och endast finnas med i kapitel 2.

Svar

Hänvisningen till målet tas bort.

3.3 Avfallshantering i fysisk planering

	Synpunkt
KLF Plan	FEL!! PBL föreskriver hänsyn till en rad allmänna intressen, inte Särskild hänsyn. Detta begrepp har en annan innebörd i PBL.
KLF Strategi	Avfallshantering i fysisk planering: frågan bör uppmärksammas tidigt i den fysiska planeringen. Hur ser vi på framtiden? Vad vill vi? Kan man vara tydligare?

Svar

Texten kompletteras och formuleras om.

4. FÖRUTSÄTTNINGAR

4.2.3 Generationsmålet och miljö kvalitetsmål

Texten kompletteras. Beskrivs mer utförligt i bilaga 1 Miljöbedömning

4.3 Ansvar för avfall

	Synpunkt
Miljönämnden	Första punkten bör kompletteras så att det står: Kommunerna; ansvarar för hushållens avfall och därmed jämförligt avfall från verksamheter samt alla typer av avfall från kommunens egna verksamheter, med undantag för avfall som omfattas av producentansvar.
Halmstads naturskyddsförening	Lagstiftningen borde omfatta ett producentansvar gällande återvinning för alla tänkbara produktgrupper. Alltså inte bara de åtta produktgrupper som nämns i texten.

Svar

Texten kompletteras.

Den kommunala avfallsplanen styr inte lagstiftningen. Men det utreds möjligheter för materialåtervinning för fler produktgrupper, tex textil.

4.4 Avgifter och skatter

	Synpunkt
Halmstads naturskyddsförening	Det skulle kanske gå att införa en teknik där varje sopkärl identitetsmärks för att med säkerhet kunna bestämma vilken fastighet sopkärlet tillhör. Om det sedan skulle gå att införa en teknik i sopbilarna som något så när identifierar avfallet (någon form av optisk identifiering) skulle man redan här kunna bestämma om ägaren till sopkärlet hanterar avfallet på rätt eller fel sätt. Vid upprepade brott mot reglernas efterlevnad skulle en sanktionsavgift kunna drabba kärägaren.

Svar

Ingen förändring av texten. HEM planerar att hantera kontrollerna manuellt och kommer högre utsträckning än tidigare genomföra okulära besiktningar av avfall från olika hämtningsområden för att kunna rikta kommunikationen om sortering och hantering av avfallet på ett bättre sätt.

	Synpunkt
HEM AB	Kompletterande upplysningar. Under 2017 inlämnades den offentliga utredningen om införande av förbränningskatt och skatt på NOx-utsläpp (SOU2017:83)

Svar

Texten kompletteras med uppgiften.

5. NULÄGESBESKRIVNING

5.1.2 Halmstads kommuns avfallsorganisation

	Synpunkt
Miljönämnden	Näst sista stycket bör formuleras: Miljönämnden har ansvaret för tillsyn av all avfallsverksamhet i kommunen, med undantag för de anläggningar som i miljöprövningsförordningen har beteckningen A och med undantag för gränsöverskridande avfallstransporter.

Svar

Texten omformuleras enligt miljönämndens förslag.

5.1.3 Avfallsmängder och flöden

	Synpunkt
Miljönämnden	I avsnitt 5.1.3 (<i>sista stycket</i>) beskrivs att metaller sorteras ut från bottenaskan för återvinning varefter det är tänkt att det återstående "slaggruset" ska användas för anläggningsändamål. Denna hantering utfördes under några år av en entreprenör i Falkenbergs kommun, vilket orsakade så stora olägenheter att verksamheten stängdes av miljö- och hälsoskyddsämnden i Falkenberg. Tidigare har bottenaskan deponerats och risken finns att det kan behöva göras igen i framtiden om efterfrågan på "slaggrus" inte motsvarar de mängder som uppkommer.
HEM AB	Generellt behöver beskrivningarna av vad det är som visas i figurerna ses över så att det tydligt framgår vad de visar. Det är viktigt att se över statistiken så att den på ett tydligt sätt hänger ihop med de mål som föreslås. Figur 4 - Här kan det vara bra att förtydliga att detta var före matutsorteringen. Figur 5 - Förtydliga vad det är som är undersökt. Figur 6 - Förtydliga och ge exempel på vad "onödigt bioavfall" är <u>Behandling av hushållsavfallet, sista meningen</u> Istället för destruktion ska det vara deponering,

Svar

HEM har svarat miljönämnden i samband med deras ordinarie tillsyn av Skedala deponi. HEM:s ambition är alltid att återvinna så mycket som möjligt, vilket även innefattar hanteringen av bottenaskan. Upphandling av hantering av bottenaskan pågår.

Figurtexterna ses över. Destruktion ersätts med deponering i sista stycket. Avsnittet kan uppdateras till antagandeversion när ny statistik är tillgänglig.

5.2 Avfallshantering och anläggningar

5.2.2 Avfall som kommunen inte ansvarar för

Avfall med producentansvar

	Synpunkt
HEM AB	Punkterna i slutet av stycket; Antingen kan hänvisning istället göras till avsnitt 4.3 där producentansvaret beskrivs eller så ska samma begrepp användas.

Svar

Texten redigeras enligt förslaget med hänvisning till tidigare kapitel om Ansvar för avfall.

5.3 Nedskräpning

	Synpunkt
Fastighetsägarna GRF	Vad gäller punkterna 5.3 (nedskräpning) samt 6 (uppföljning) i avfallsplanen anser vi att det måste tillföras markant ökade kommunala resurser avseende städning/städintervall i stadskärnan. I nuläget är renhållningen långt ifrån tillfredsställande. Det är också nödvändigt att byta ut många papperskorgar i centrum till exempelvis den variant som implementerades på Storgatan, bland annat eftersom djur kan dra upp skräp från den äldre modellen.

Svar

Trots omfattande regelbundna städinsatser av teknik- och fritidsförvaltningen i offentlig miljö, i vissa perioder dagligen, så hinner man inte alltid hålla takten med nedskräpningen. Tylösand och Gröningen städas två gånger per dag under badsäsongen. Information och möjlighet att göra sig kvitt skräpet på lämplig plats är viktiga åtgärder. Avsnitt 2.1 mål 6 "Minska nedskräpningen i samhället" kompletteras med ett nytt åtgärdsförslag om för papperskorgar i stadskärnan.

6. UPPFÖLJNING AV AVFALLSPLAN 2013

	Synpunkt
Fastighetsägarna GRF	Vad gäller punkterna 5.3 (nedskräpning) samt 6 (uppföljning) i avfallsplanen anser vi att det måste tillföras markant ökade kommunala resurser avseende städning/städintervall i stadskärnan. I nuläget är renhållningen långt ifrån tillfredsställande. Det är också nödvändigt att byta ut många papperskorgar i centrum till exempelvis den variant som implementerades på Storgatan, bland annat eftersom djur kan dra upp skräp från den äldre modellen.
Halmstads naturskyddsförening	Ge kommunens invånare möjlighet till att sortera ut fler fraktioner redan i sopkärlet.

Svar

Kapitel 6 är en redovisning av en uppföljning av nuvarande avfallsplan som antogs 2013. Den redovisas i sin helhet i samrådsversionens bilaga 2.

BILAGA 2 UPPFÖLJNING AV MÅL OCH ÅTGÄRDER I AVFALLSPLAN 2013

	Synpunkt
Serviceämnden	Mål 2 "Öka utsorteringsgraden (källsortering) av hushållsavfallet", åtgärd "Kvalitetssäkra rutiner för utsortering av förpackningar och matavfall i den kommunala verksamheten". I texten står det att Servicekontoret sedan 2014 är miljöcertifierade enligt ISO 14001. Servicekontoret är numera miljödiplomerade.

Svar

Texten förtydligas. När uppföljningen gjordes var servicekontoret certifierat enligt ISO 14 001.

DEL 2 FÖRESKRIFTER FÖR AVFALLSHANTERING

Inledande bestämmelser

Definitioner

	§	Synpunkt
HEM AB	2 §	<u>Punkt 9</u> I stället för "hämtningsfordonets stoppställe" ska det stå "hämtningsfordonets uppställningsplats".

Svar

Texten ändras i enlighet med yttrandet.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl

	§	Synpunkt
HEM AB	16 §	Följande text föreslås läggas till före den sista meningen i paragrafen: "Behållaren får inte vara packad på ett sådant sätt att tömning eller fortsatt sortering försvåras"

Svar

Texten läggs till som mening 2, eftersom den hänger ihop med första meningen i paragrafen.

Åtgärder om föreskrifter inte följs

	§	Synpunkt
HEM AB	23 §	En koppling även till 8§ föreslås läggas till, d v s "Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 8§, 16§,17§ ... inte följs."

Svar

Texten ändras i enlighet med yttrandet.

Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

	§	Synpunkt
LBVA	25 §	Texten bör kunna omformuleras till "...ska på begäran lämna de uppgifter om arten..." (Det bör inte krävas att det är kommunstyrelsen som begär uppgifterna som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.)

Svar

Texten ändras i enlighet med yttrandet. Då det står "som behövs för kommunens avfallsplan", förutsätts underförstått att uppgifterna ska lämnas till den som begär dem på uppdrag av kommunen med syfte att använda uppgifterna för avfallsplanen.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall

	§	Synpunkt
Miljönämnden	28 §	Enligt 28 § får torrt trädgårdsavfall eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det inte strider mot andra föreskrifter och beslut. <i>I Halmstads kommuns lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, § 13 (§ 8 i förslaget till revidering), står det bland annat att "eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under tiden 1 april – 30 september". Det är önskvärt att denna begränsning av rätten att elda finns med i klartext även i de lokala renhållningsföreskrifterna.</i>

Svar

Ingen ändring görs. Av paragrafen framgår att eldning endast får ske om det inte strider mot andra föreskrifter eller beslut. Det innebär att om ändring skulle ske i de lokala hälsovårdsföreskrifterna, som t.ex. innebär totalt förbud eller annan skärpning, så står inte 28 § i avfallsföreskrifterna, med nuvarande förslag till lydelse, i strid med denna. Om man däremot skriver in vilken tid som eldningsförbud råder, så kan det innebära att de olika föreskrifterna kommer att stå i strid med varandra. Av den orsaken rekommenderas istället att kommunen tar fram informationsmaterial på sin hemsida och eventuellt på annan plats, som informerar om aktuella regler för eldning.

Gemensamma avfallsbehållare

	§	Synpunkt
HEM AB	33 §	Det behöver förtydligas vad paragrafen innebär.
Miljönämnden	33 b §	Enligt 33 b § kan gemensam avfallsbehållare få användas av två – tre närboende. Enligt SKL:s mall ska en av fastighetsinnehavarna förbinda sig att ansvara för uppställningsplats. Denna mening bör finnas med.

Svar

33 a §" förtydligas med texten "Detta avser områden där avtal om hämtning av avfall innehas av varje enskild fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare, men där det skulle innebära fördelar med avseende på t.ex. arbetsmiljö och sorteringsmöjligheter om gemensamt avfallsutrymme kan anordnas."

33 b § görs ett tillägg till texten " En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats."

Uppehåll i hämtning

	§	Synpunkt
Miljönämnden	34 a och b §	I 34 § a och b, uppehåll i hämtning, står det enbart "kärl", men inget om vad som gäller för latrin och för avfall från en eventuell avloppsanläggning vid permanentbostad. Det bör stå "uppehåll i hämtning av kärl och latrin" i både a och b §§, samt i a § "uppehåll i hämtning av avfall från fastighetens avloppsanläggning kan medges om bostaden inte kommer att användas under en sammanhängande tid av minst ett år".

Svar

Texten ändras i enlighet med yttrandet.

Förslag till tillägg om hantering av asbestavfall

	§	Synpunkt
Miljönämnden		Yrkesmässig hantering av asbest vid rivning och ombyggnad kräver tillstånd från Yrkesinspektionen. Sådant asbestavfall räknas normalt inte som hushållsavfall. Men om asbest hanteras själv, av ägaren till ett småhus, krävs inte tillstånd. Sådant asbestavfall, i mindre mängder, bör kommunen ansvara för eftersom det kan ses som ett hushållsavfall. Om kommunen anger att det ska lämnas direkt till privata entreprenörer bör det ändå bekostas av renhållningsavgiften, på samma sätt som annat farligt hushållsavfall. Det bör framgå av renhållningsföreskrifterna hur detta ska administreras.

Svar

Synpunkten är befogad, det har förekommit en diskussion i referensgruppen för avfallsföreskrifterna om hur detta bör hanteras. Föreslår att hanteras i bilaga 1. Samt att Miljönämnden och HEM enas om vad som avses med mindre mängder som hanteras själv av ägaren till ett småhus.

BILAGA 1 SORTERING OCH LÄMNING AV AVFALL

Inledande text

	Synpunkt
HEM AB	I inledningen anges att materialen ska lämnas enligt nedan eller hämtas av HEM AB. Denna skrivning bör tillåta att HEM anlitar underentreprenör, men om den inte gör det behöver den omformuleras.

Svar

Texten ändras i enlighet med yttrandet.

Tabell

Brännbart restavfall, krav på emballering m.m.

	Synpunkt
KLF Plan	Kommentar - Grön påse får inte användas
HEM AB	Lägg till följande text: "Påsarna i kärlet får inte förvaras i en säck eftersom detta försvårar efterföljande sortering."

Svar

Texten kompletteras med "Påsarna i kärlet får inte förvaras i en säck eftersom detta försvårar efterföljande sortering. Gröna påsar får inte användas för brännbart restavfall."

Asbest, Asbest Instruktion för hämtning/lämning

	Synpunkt
Miljönämnden	Förslag till tillägg om hantering av asbestavfall. Yrkesmässig hantering av asbest vid rivning och ombyggnad kräver tillstånd från Yrkesinspektionen. Sådant asbestavfall räknas normalt inte som hushållsavfall. Men om asbest hanteras själv, av ägaren till ett småhus, krävs inte tillstånd. Sådant asbestavfall, i mindre mängder, bör kommunen ansvara för eftersom det kan ses som ett hushållsavfall. Om kommunen anger att det ska lämnas direkt till privata entreprenörer bör det ändå bekostas av

	renhållningsavgiften, på samma sätt som annat farligt hushållsavfall. Det bör framgå av renhållningsföreskrifterna hur detta ska administreras.
--	---

Svar

Texten kompletteras med " Vid mängder som kan klassas som hushållsavfall hänvisas till HEM:s (renhållarens) hemsida eller kontakt med kundservice för mer information."

BILAGA 2 HÄMTNINGSINTERVALL**Inledande text**

	Synpunkt
HEM AB	Det är inte självklart vilka kriterier som ska gälla för att en fastighetsägare ska beviljas tätare hämtningsintervall. I 10.§ anges att det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Utgångspunkterna för hämtningsintervall anges i bilaga 2. Tätare hämtningsintervall innebär en ökad miljöbelastning i form av ökade transporter och för att medge tätare hämtningsintervall borde det därför finnas ett tydligt behov av detta i enlighet med §10. I förslaget till föreskrifter anges att Renhållaren kan medge tätare hämtningsintervall. För att kunna göra en rättvis bedömning föreslås istället att Renhållaren och Miljöförvaltningen samråder om detta innan tätare hämtningsintervall medges. Extra hämtning ska däremot kunna medges av Renhållaren.

Svar

Texten " Tätare hämtningsintervall och/eller extrahämtning kan medges av renhållaren. Ansökan om längre intervall prövas av miljö- och hälsoskydds nämnden." ersätts med följande: "Extra hämtning kan medges av renhållaren. Tätare hämtningsintervall kan medges av renhållaren efter samråd med miljö- och hälsoskydds nämnden och med beaktande av 10 § i Avfallsföreskrifter för Halmstad. "

BILAGA 4 KRAV PÅ UTRYMMEN OCH TRANSPORTVÄGAR**Transportväg för hämtningsfordon**

	Synpunkt
KLF Plan	Transportvägs måtten på allmän väg bör vara synkroniserade med Teknisk standard.

Svar

Ingen ändring görs. Syftet med transportvägs måtten är att ange de mått som måste uppfyllas för att hämtning av avfallet med renhållarens transportbilar ska kunna utföras på ett säkert sätt. Detta gäller oavsett om vägen är allmän eller ej. Måtten är i enlighet med gällande rekommendationer från Avfall Sverige. Kopplingen till teknisk standard i andra sammanhang bedöms därför inte relevant.

	Synpunkt
HEM AB	I den nuvarande lydelsen anges att transportvägen ska vara hårdgjord. Detta behöver formuleras om bl a eftersom trottoarer ofta inte är hårdgjorda. Fjärde punkten avseende behållarens placering och gångväg föreslås därför bytas ut till följande text: "Fastighetsinnehavare är ansvarig för att dragväg är lättframkomlig och fri från hinder som försvårar hämtningen. Manuell hämtning kräver jämn,

	hårdgjord dragväg utan trösklar och trappsteg samt att passager är anpassade till de behållare som används vid fastigheten. Dragväg ska hållas snö- och halkfri."
--	---

Svar

Ändring görs enligt HEM:s förslag. Texten " Transportvägen ska vara hårdgjord, t ex asfalt, betongplattor eller dylikt. Singel, grus eller kullerstensbeläggning godtas ej." ersätts enligt HEM:s förslag.

	Synpunkt
HEM AB	Som sista punkt under rubriken "Avfallsutrymme" föreslås följande läggas till: "Angående tillträde till avfallsutrymmen och anläggningar som tas i bruk efter 2018-12-31 så godtas inte nycklar. Istället ska tag, kod eller annat av renhållaren godkänt system användas. "

Svar

Texten läggs till som en punkt. Detta förutsätter att den som bygger en anläggning får informationen redan i dagsläget, eftersom föreskrifterna beräknas träda i kraft först omkring årsskiftet 2018/2019.